Poštnina plačana v gotovini.
ŠTEV. 143. V LJUBLJANI, ponedeljek, 27. junija 1927. Posamezna številka Din 1.— LETO IV.

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.
Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20·—, inozemstvo Din 30·—.

Neodvisen političen list.
UREDNIŠTVO: SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Domišljavost.

Ne more imeti politik večje napake, kakor če je domišljav ali bahav. Zakaj domišljavi politik nikdar ne vidi pravega stanja stvari, temveč vidi samo to, kar si on domišlja, da obstoji, ne pa tisto, kar **obstoji v resnici**. Sodba domišljavega politika je zato redno napačna in gorje stranki, ki jo vodi domišljav politik.

Ni pa pomanjkanje jasnega pogleda edina napaka domišljavega politika, temveč domišljavi ljudje so vedno tudi osebno neznosni. Kdor je kulturen in naobražen človek, ne pozna ošabnosti, ker ve, da je vsak človek nekaj vreden in da ima vsak človek svoje dostojanstvo, ki ga je treba spoštovati. Zato tudi vidimo, da so domišljavi samo ljudje ozkega obzorja, zlasti pa parveniji, ki niti prav ne vedo, kateri srečen slučaj jih je spravil na vrh.

Kar velja za posameznike, to velja še v večji meri za stranke. Če je posameznik domišljav, potem je to na vse zadnje le njegova osebna stvar, če pa je domišljava stranka, potem njena domišljavost zadeva vso javnost in zato treba z domišljavostjo strank obračunati. Zlasti pa bi morala izginiti domišljavost med Slovenci, ker je med nami že zlasti napačna.

Kaj si na primer more domišljati slovenska stranka, ki je dobila vse slovenske mandate? Ali more mar z njimi kar avtomatično igrati volilno vlogo v državi? S svojimi 26 mandati proti 280? Šele takrat bi se smela slovenska stranka s svojimi 26 mandati nekaj domišljati, kadar bi znala političen upliv teh 26 mandatov tako uporabiti, da bi Slovenija tudi v resnici nekaj pomenila in da bi vsa država dejala, da brez Slovencev ne gre!

Niti govora ne more biti o tem, da bi le ena slovenska stranka le primeroma pokazala take uspehe in vendar najdemo v slovenskih političnih strankah toliko domišljavosti in baharije, kakor da bi bilo slovenskemu narodu vsled sposebnosti njegovih strank z rožcami postlano.

Kaj drugega ko domišljavost je n. pr., če misli »Jutro«, da mu obilica njegovih poročil o svetovnih škandalih daje pravico, da prezira pošten list in v njem izraženo javno mnenje?

Kaj drugega ko domišljavost je n. pr., če si upa vsebinsko in idejno suha »Delavska politika« očitati **dnevniku** majhen obseg, ki pa je še vedno najmanj trikrat tako velik ko ona sama?

In kaj drugega ko domišljavost je vzrok, da je boj za kandidature v Sloveniji ena najbolj neveselih stvari, ki je sploh mogoča?

Mi in samo mi, to je klic političnih ošabnežev, a obenem tudi vseh kratkovidnežev, ker ni človeka, ki bi bil tako silen, da bi obvladal vse življenje in ni stranke, ki bi bila tako močna, da bi bila edina komponentna v življenju.

To pa mislijo naše stranke in da je med njim tudi SLS, dokazuje sobotni »Slovenec«. V dveh člankih je namreč reagiral na naš petkov uvodnik in sicer na način, ki je »Slovencu« tako priljubljen. Vse, kar je bilo zanj ugodnega, je pobral iz uvodnika, da bi mogel nepoučen čitatelj dobiti utis, da uvodnik g. B—a, sploh ni imel drugega namena, ko da hvali SLS. Kar pa je bilo bistvenega v uvodniku, to je »Slovenec« kratkomalo prezrl, ker za »Slovenca« obstoji samo SLS. »Mi in samo mi!« — Po »Slovencu« je položaj v Sloveniji tak, da imajo vsi slovenski volilci samo eno izbiro: ali so pristaši SDS, ali pa se mora pokorati komandi SLS, ker da bi imela še neka druga skupina pravico do obstoja, tega »Slovenec« ne priznava.

Na to domišljavost pa si moramo že dovoliti kratek odgovor.

Naj ne misli »Slovenec«, če mi danes iz splošno slovenskih vzrokov ne odkrivamo vseh težkih napak SLS, da mi teh napak ne vidimo. Tudi naj ne misli »Slovenec, da je SLS neranljiva ali pa tako močna, da je vseeno, kako mislijo o njej ljudje, ki vsled svojega svetovnega nazora ne morejo biti člani SLS. Če bi dobila SLS pri zadnjih volitvah 20 mandatov le z lastno silo, potem bi bilo to visoko mnenje »Slovenca« o SLS še nekako upravičeno, toda volitve v ustavotvorno skupščino so dokazale, da ima SLS trdno v svojih rokah samo tretjino volilcev. Vse druge pa je dobila vsled neverjetnih napak SDS, ne pa vsled lastne sile.

In če misli »Slovenec«, da temu ni tako, ima sedaj pred pričetkom volilne kampanje dovolj prilike, da se razkorači in zakliče: Mi in samo mi! Bomo pa potem videli, kakšni bodo volilni rezultati.

Sicer pa povemo »Slovencu« samo eno: Možje, ki so šli iz SDS, ker so bili siti njene komande, pač nimajo nobenega vzroka, da bi se podali sedaj pod komando SLS. In po večini so to tudi ljudje, ki jim ni treba,, da bi prenašali kakršnokoli komando.

Če hoče »Slovenec« tudi dejanski dokaz o tem, ga prav lahko doživi in naj samo sporoči tozadevno željo!

Direktna pogajanja z Italijo so se pričela.

Beograd, 27. junija. Včeraj je prispelo službeno sporočilo iz Rima, da je Mussolini sprejel našega poslanika Rakića 25. t. m. v avdienco. Tudi je v tem času napravil v Beogradu italijanski poslanik Bodrero daljši poset, ki ga je nato še ponovil.

Doznava se, da se med Rimom in Beogradom dela na tem, da se prouči situacija in da se postavi teren za direktna pogajanja, ki naj bi obsegala cel kompleks odprtih vprašanj med našo državo in Italijo. V teh pogajanjih bi se bilo treba dotakniti tudi vprašanja tiranskega pakta, tako da bi se izravnali vsi oni nesporazumi, ki obstojajo med našo državo in Italijo.

Kakor se doznava iz dobro obveščenega vira, mislijo politični krogi, da bi bilo treba med Beogradom in Rimom izvesti pogajanja **o izpremembah, ki naj bi se izvršile v nettunskih konvencijah**, in da bi se nekatere stvari, ki posegajo v suvereniteto naše države, modificirale na ta način, da bi jih mogla sprejeti tudi naša narodna skupščina. Čas izborne vlade naj bi se torej izkoristil tako, da bi pozneje dobila svoje formalno odobrenje v priliki sestanka narodne skupščine.

Včeraj so nekateri beograjski listi prinesli tudi poročila, v katerih se ugotavlja, da je Italija voljna ustvariti z nami take odnošaje, ki bi bili po godu narodoma obeh sosednih držav. Zlasti se kot značilen pojav podčrtava avdienca našega poslanika Rakića pri Mussoliniju, ker je to od novembra lanskega leta prvič, da je Mussolini sprejel Rakića. Poučeni krogi mislijo, da se bodo v tej stvari lahko dosegli prav dobri rezultati, ako bo Italija vedno tako razpoložena, kakor se to da sklepati iz njenih najnovejših korakov, ki jih je napravila v Beogradu in Rimu.

Albanija izpolnila zahteve zaveznikov.

Tirana, 27. junija. Objavljeno je tole službeno obvestilo: Ob 5. **popoldne je** dala albanska vlada zadovoljiv odgovor na demaršo poslanikov Italije, Velike Britanije, Francije in Nemčije, ki je bila izročena glede na albansko-jugoslovenski incident. V tem odgovoru je albanski minister zunanjih poslov sporočil francoskemu poslaniku v Tirani, da je albanska vlada popolnoma upoštevala nasvet francoske vlade zaradi jugoslovensko-albanskega incidenta, ki se sicer tiče osebnega vprašanja, a ima v očeh albanske vlade posebno važnost. Albanska vlada v svojem stremljenju, da se likvidira na pravičen način, ni opustila, da za časa trajanja te krize nadaljuje s svojo zmernostjo.

Glede na predlagano rešitev vlad Italije, Velike Britanije, Francije in Nemčije, je albanski minister zunanjih poslov izjavil, da Albanija drage volje pristane na to rešitev, uverjena, da konsolidiranje miru predstavlja potrebo in zaščito življenskih interesov Albanije. Ob tej priliki albanski minister zunanjih poslov izposluje prijetno dolžnost, da izrazi najglobljo čutila zahvale albanske vlade za plemenita namene angleške, francoske, italijanske in nemške vlade, ki jim je cilj, da se odpravijo razlogi, ki bi mogli ovirati mednarodne odnošaje in konsolidacijo svetovnega miru.

MILOSAVLJEVIĆ NA SUŠAKU.

Sušak, 27. junija. Včeraj je dospel na Sušak minister prometa general Milosavljević. Na kolodvoru so ga svečano sprejeli zastopniki oblasti in odlični gospodarski krogi. Minister si je ogledal sušaško luko. Zvečer je bil prirejen na brodu »Karadjordje« svečan banket na čast ministru Milosavljeviću. Takoj po banketu je minister odpotoval na luksuznem parniku »Kosovo« v Dalmacijo, da si ogleda ondotne prometne razmere.

PO POMOTNI IZPUSTITVI DAUDETA IZ ZAPORA.

Pariz, 27. junija. Povodom odhoda Leona Daudeta, upravnika lista »Action Francaise«, Delesta in generalnega tajnika francoske komunistične stranke Semarda iz zapora, iz katerega so bili izpuščeni na podlagi napačnega povelja, je preiskovalno sodišče izdalo ostre ukrepe proti osebam, katerim se očita, da so pomagali na begu omenjenim političnim jetnikom. Sinoči je preiskovalni sodnik zaslišal direktorja jetnišnice. Na seji ministrskega sveta, ki je trajala nad 1 uro, je bilo sklenjeno, da se ravnatelj jetnišnice izroči sodišču radi nepazljivosti v službi, posebno pa zato, ker je direktno odgovoren, ker so Daudet, Delest in Semard pobegnili.

GLADOVNA STAVKA KOMUNISTA.

Beograd, 27. junija. Kakor je bilo pred desetimi dnevi javljeno so začeli v beograjskem policijskem zaporu trije komunisti z gladovno stavko. Dognalo pa se je, da od treh stavka samo eden, ker se ostala dva hranita ponoči. Hrano sta dobivala tajno. To je bilo prijavljeno šefu policije, ki je odredil preiskavo. Izkazalo se je, da so jima tovariši donašali hrano. Pravi gladovalec je zaprosil, da naj se premesti v drugo sobo.

V Beogradu se je volivni boj pričel.

Beograd, 27. junija. Aca Stanojević prispe najbrž jutri v Beograd, ker se bo sestal sredi tega tedna glavni odbor radikalne stranke in se bo ob tej priliki sestavil proglas na narod.

Istotako se pričakuje tudi prihod Krste Miletića, ki je včeraj opoldne sporočil, da je soglasno postavljen za nosilca liste v timoškem okrožju.

Včeraj se je povrnil v Beograd Nastas Petrović s svojega agitacijskega potovanja in je izjavil v razgovoru z novinarji, da se nadeja dobrega uspeha volitev. Danes zjutraj pojde Nastas Petrović zopet na agitacijo, pa se bo za nekoliko dni zopet vrnil v Beograd zaradi seje glavnega odbora.

Danes se povrne v Beograd tudi Marko Trifković, ki je odšel v Sombor na konferenco radikalov, da se informira o razpoloženju tamošnjih radikalov glede njegove kandidature. Znano je, da postavlja vlada Velje Vukičevića za kandidata v Somboru ministra za pravosodje dr. Subotića, ki naj bi izpodrinil Marka Trifkovića v tem okrožju. Na ta način bi mu odvzel Subotić najsigurnejše okrožje, ki bi ga moglo spraviti v skupščino.

SKUPŠČINA INDUSTRIJCEV V ZAGREBU.

Zagreb, 27. junija. Včeraj se je vršila glavna skupščina pokrajinske zveze industrijcev. Prisostvovali so tej skupščini med drugimi tudi načelnik ministrstva trgovine in industrije. Milivoj Savić, predstavnik ministra trgovine in industrije v Zagrebu inspektor Zec in predstavnik trgovsko-industrijske zbornice v Zagrebu. Na glavni skupščini je bilo podano daljše poročilo, v katerem se ilustrira današnje stanje obrtništva in industrije.

SILNA NEVIHTA NAD PREGRADOM.

Pregrad, 27. junija. Včeraj okoli 5. ure popoldne je divjala nad Pregradom in okolico strahovita nevihta. Med bliskom in gromom je padala debela toča, ki je napravilo kmetom ogromno škodo. Uničena je vsa setev in domalega vsi poljski sadeži. Posledice nevihte so katastrofalne, ker so polja popolnoma opustošena. Ljudstvo gleda s strahom in bojaznijo na bližnjo bodočnost.

CHAMBERLIN ODLETEL NA PLZENJSKO PIVO.

Praga, 27. junija. Ameriška letalca Chamberlin in Levine sta odpotovala v soboto iz Prage v Plzen, da si ogledata tamošnje tvornice. Za tem bosta odpotova v Marijine Lazni in Karlove Vary.

SPORTNE VESTI.

ZAGREBŠKI REZULTATI.

Zagreb, 27. junija. V nedeljo 26. junija se je vršila nogometna tekma med Saškom in Concordio, ki je končala z rezultatom 2 : 0. Gradjanski je porazil Železničarje v lepi igri. Rezultat igre je 7 : 1.

SZEGEDI N: SUBOTICA 4 : 0.

Subotica, 27. junija. Szegedinski profesionalni team Bastya je nastopil proti subotiškemu sportnemu klubu in zmagal s 4 : 0.

Osijek — Sombor 6 : 2.

Osijek, 27. junija. Reprezentanca Osjeka je porazila reprezentanco Sombora v izvrstni igri z 6 : 2.

Jugoslavija — Slovan 2 : 1.

Beograd, 27. junija. Sportni klub »Jugoslavija« je porazil »Slovana« v krasni igri z 2 : 1.

„Napredni" blok.

Slaba mora presti propagatorjem takozvanega naprednega bloka, da so se morali zateči k »Novi pravdi«, da jim je ta zlimala nekako ideologijo naprednega bloka. Da ta ideologija ne pomeni nič drugega, ko ponavljanje starih fraz, se seveda razume samoposebi. Vsa ideologija »Naprednega« bloka obstoja po »Novi pravdi« v tem, da mora napredni blok zastopati izključno le ljudske interese. Bilo bi to celo lepo povedano, če ne bi bilo tako silno enostavno in prazno.

Zato si dovoljujemo vprašati »Novo pravdo«, kako si to »izključno zastopanje ljudskih interesov pravzaprav misli.«

Ali tako, da morajo nekateri politiki, pa naj imajo na svoji vesti še toliko moralnih in materijalnih polomov, postati na vsak način poslanci?

Ali pa so morda interesi Trboveljske in drugih industrijskih podjetij identični z ljudskimi interesi?

Naj vendar izpregovori o tem cenjena »Nova pravda«.

Kakor pa čujemo, se ne zavzema za takozvani napredni blok samo »Nova pravda«, temveč tudi nekateri gospodje, od katerih tega ne bi pričakovali. Ti gospodje so menda kar zaljubljeni v razne volilne statistike, da pri študiranju številk pozabijo na idejo. Tem gospodom zato par besedi v prevdarek.

Vsi propagatorji takozvanega naprednega bloka utemeljujejo njegovo potrebo z bojem proti klerikalizmu. Zelo lepo! Toda po našem mnenju ne bo boj proti klerikalizmu uspešen, **dokler ne bodo napredne stranke dokazale, da so boljše, sposobnejše in bolj rigorozne v politični morali.** Klerikalci niso namreč prav nič na slabšem, če mečejo, recimo, kmetijci in esdeesarji svoje kroglice v eno ali pa v dve skrinjici, zaradi tega ne bo v skrinjici SLS niti ene kroglice manj. Zaradi boljše izrabe volilnega zakona vendar ne more nobena stranka tvegati kompromitiranja svojega programa. Ta pa je sigurno **kompromitira, če volilec vidi, da gre njegova stranka zaradi ljubega mandata tudi z ljudmi, o katerih so mu še predkratkim njegovi voditelji pravili, da so v največjo škodo slovenskemu narodu.**

Proti klerikalizmu je mogoče zmagati le z načelnim bojem in z boljšim političnim delom. Zato pa ima smisel samo oni napredni blok, ki bo s svojim programom in s svojimi kandidati dokazal, da pomeni novo in boljšo tvorbo, ne pa da je samo nezdrav kompromis zaradi mandatov.

Zato pa je prvi pogoj za ustanovitev zdravega naprednega bloka, da imajo v njem mesta samo politiki, ki so z dejanjem dokazalo svojo demokratično naziranje in svobodomiselnost in ki so znani kot možje čistih rok.

Toda kakšen smisel bi imel napredni blok za gotovo stranko, če bi obveljalo to načelo?

Naj to prevdarijo oni, ki se pripravljajo, da žrtvujejo svoj dober sloves v svrho rehabilitacije stranke, ki je zapravila svoj ugled!

Proste luke v Italiji za inozemce.

Znano je, da se Madjari, Rusi in tudi Poljaki potegujejo za proste luke v Italiji, t. j. da bodo smeli imeti tamkaj svoja skladišča brez kontrole, olajšave na luških pristojbinah, ki običajno niso majhne, pravico do lastnih železniških tirov od skladišča na kolodvor itd. Italija sama je takoj spočetka vabila razne severne države v Trst, nudila jim je vse možne ugodnosti, da bi dvignila to mesto vsaj približno do tistega blagostanja, ki ga je uživalo pod tujim jarmom (sotto il giogo straniero). Takoj so bili pridobili naše brate Čehe za to rešilno akcijo. Ali Čehi gotovo niso naredili tega iz kdo ve kake ljubezni do Italije, marveč zato, ker jim je tako prav kazalo. Slovenci smo bratom zamerjali, da so se spustili v take kravje kupčije z Italijani, ali prav po vojni smo ravno mi Slovenci imeli najžalostnejše prilike, spoznati in občudovati na svoji najbolj občutljivi koži, kako malo je vredno vse slovansko pobratimstvo, kedar bi bili bratski žepi kakorkoli oškodovani. Naše »Lige« imajo hvaležno nalogo, da o primernem času jasno in glasno povedo na pravem mestu, kako neizmerno nas je bolelo vse tisto fraterniziranje z Italijani.

Madjari se dolgo niso mogli odločiti, kam bi se obrnili, v jugoslovanske ali italijanske luke. Naša država je Madjarom nekaj ponujala, ali zdi se, da je bila jako neokretna pri teh poslih, a Mussolini je povabil Bethlena v Rim, kjer so bile sklenjene znane pogodbe. Madjari so bili pred vojno gospodarji Reke in so tam silno veliko investovali. Vse državne investicije so seveda italijanska last, ali tam je vendar tudi precej zasebne madjarske imovine, ki je ostala. Zato se je našel med obema državama primeren modus za ureditev obojestranskih interesov tako, da bi bilo vstreženo preteklosti in bodočnosti. — Reka je torej dana na razpolago Madjarom.

Toda med Reko in Madjarsko je Jugoslaslavija, ki se je ni mogoče izogniti. Madjarski in še bolj italijanski šovinisti so zasanjali načrte, da bi zgradili predilsko železnico, in od tam prišli po avstrijskih železnicah na Ogrsko brez dotike jugoslovanskega ozemlja. Toda to bi bil ogromen ovinek, ki ne bi mogel znižati tovornin v toliki meri, da bi se vse to izplačalo. Najbrže bi bili troški preko Jugoslavije še vedno manjši o polnem plačilu voznih tarifov na naših železnicah. Tudi je še jako dolga pot do predilske železnice pa še neko drugo krajšo zvezo od Gradca dalje bi potrebovali. Zato bodo še dolgo rabili dobrohotnost Jugoslavije, da bi jm ta znižala tarife v toliki meri, da se bo Madjarom splačalo voziti blago na Reko ali Trst in ne do kake jugoslovenske luke. Ali že računajo z verjetnostjo, da Jugoslavija ne bo preveč hitela s popustljivostjo, toliko bolj, ker je bila ona tista, ki je Madjarom prva ponudila svojo luko po jako ugodnih pogojih, pa so oni to briskantno prezrli. In zares ni prav nikakega povoda, da bi naša država žrtvovala le groš za madjarsko pomoč Reki in seveda Italiji. Tu bo treba energije, da se naša država ogne sleherni dolžnosti in žrtvi.

Avstriji so svoječasno tudi ponujali prosto luko v Trstu, ali ni prišlo do vresničenja, ker so bili Avstrijci toliko pametni, da so spoznali pravo vrednost takega danajskega daru. Danes govore tudi o Poljakih, ki naj bi vozili preko Trsta svoje blago, toda tudi za nje bi ne bile ugodnosti tako velike, kakor menijo malo poučeni ljudje. Saj bo iz istih razlogov celo za Madjare dvomljivo, ali se jim prosta luka izplača.

Treba namreč upoštevati, da nobena teh držav nima toliko eksporta, da bi vedno napolnila celo ladijo. Zato bodo morali parobrodi nalagati blago raznih držav, da napolnijo ves svoj prostor, in to morda za razne prekomorske kraje, kamor bi sicer niti ne vozili. Od ene same države bi morda ves tovor odložili v eni sami tuji luki, kar je veliko olajšanje in je predpogoj za cenen prevoz. — Treba tudi upoštevati, da bi tako ločeno nalaganje iz raznih inostranskih »svobodnih con« v Trstu ali Reki, da ladjo sploh napolnijo, jako veliko stalo vsled posebnih luških manipulacij. Ta dela so sploh draga. Ko je Italija izročila v Trstu ta dela zasebnemu konzorciju, je morala zagotoviti prispevek 5 milj. lir na leto, a za razne adaptacije je že izdala čez 200 milj. lir.

Med Rusijo in Italijo so pa že jako napredovali dogovori za rusko prosto luko v Margheri pri Benetkah, kjer je baje silno veliko prostora za razkladanje in od tam daljno pošiljanje ruskega žita v Italijo, Avstrijo Švico, Bavarsko itd. Tudi ima Lloyd Triestino že jako razvito plovbo po Črnem morju in Italijani upajo, da bo ta zanaprej znamenito služil z ruskim žitom. Ali utegnejo se hudo zmotiti v svojih nadah, ker Rusi bi vozili v glavnem s svojimi parniki. Ali ako ne bo politika kvarila, se utegnejo ti rusko-italijanski načrti vresničiti. — Vsekakor je dobro, da imamo te možnosti najbližje bodočnosti v evidenci.

G-i N-t.

Politične vesti.

= **Volilni boj.** V Srbiji in na Hrvatskem je volilni boj že precej živahen, dočim se v Sloveniji prikazujejo šele prve priprave za ta boj. V Srbiji se vodi boj v glavnem med vlado in pašićevci. Ker so se vladi pridružili centrumaši, je njena premoč utrjena. Pašićevci imajo sicer v rokah glavni odbor stranke in bi morali biti zato gospodarji strankarskega aparata. Toda ta je pri radikalih silno mizeren, ker se je stranka vedno naslanjala na vladni aparat, ki je običajno čisto nadomestoval strankarskega. Ker je prišel sedaj vladni aparat v roke nasprotnikov pašićevcev, so ti skoraj brez vsake moči. Vlada zato tudi že pridno postavlja protikandidate pašićevcem in že sedaj se vidi, da bo cela vrsta pašićevcev propadla pri volitvah. — **Na Hrvatskem** misli izvesti vlada popolnoma svobodne volitve, da se vidi, kako stoji St. Radić. Ta se ima v glavnem boriti proti hrvatskemu bloku in proti hrvatskim klerikalcem. Ne eni kot drugi ne predstavljajo za Radića resne nevarnosti. — **V Sloveniji** je opaziti šele prve priprave za volilen boj. Zaenkrat je potek volilnega boja mnogo odvisen od pogajanj za takozvani napredni blok. Ta se snuje z dveh strani ga hoče ustvariti SDS v zvezi z nekaterimi bivšimi narodnimi socialisti, na drugi strani pa je povabila SKS vse napredne stranke, da povedo na kakšni podlagi in s katerimi zahtevami bi bili pripravljeni sodelovati v naprednem bloku. Gre torej v bistvu le zato, kdo da sestavi in vodi napredni blok. Ali bo to SDS, ali SKS. Jasno je, da more SDS sestaviti le negativen napredni blok, dočim bi mogla dati SKS temu bloku mnogo bolj pozitivno vsebino in tudi mnogo večji moralni ugled. Dvomimo pa, da bi res prišlo do splošnega naprednega bloka, temveč se bodo morali njegovi propagatorji zadovoljiti le z delnim, če bo sploh prišlo do kakega naprednega bloka. Propagatorji naprednega bloka so pač pozabili, da je treba pričeti z ustanavljanjem bloka že mnogo pred razpisom volitev.

= **Davidovičevci nastopijo v Sloveniji.** — Kakor smo iz čisto zanesljivih virov informirani, nastopijo pri septemberskih volitvah tudi Davidovićevci. Zlasti živahno se gibljejo davidovićevci v mariborski oblasti. Organizacija v Mariboru pridobiva stalno na članih in v kratkem se ustanovi organizacija davidovčevcev tudi v Ptuju. Pripravlja pa se tudi ustanovitev prave demokratske organizacije tudi v Ljubljani, kjer je razpoloženje za res demokratično in res slovensko organizacijo zlasti dobro. — Meseca avgusta pride v Slovenijo tudi Ljuba Davidović, ki bo priredil shod v Ljubljani in v Mariboru, mogoče pa tudi v drugih večjih centrih. Tudi drugi demokratski voditelji pridejo v Slovenijo, in med njimi treba v prvi vrsti omeniti Vojo Marinkovića.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Opera:

Začetek ob 20. uri zvečer.

27. junija, ponedeljek: Zaprto.
28. junija, torek: »Gorenjski slavček.« — Izven.

Letalski miting v Ljubljani.

Z eno samo, srečno izvedeno potezo se je posrečilo ljubljanskemu »Aeroklubu« vzbuditi v širokih množicah Ljubljane in Slovenije zanimanje za letalstvo. Morda bi mu bilo to težko izvesti kje drugje, kar je letalstvo takorekoč vsakdanji pojav, toda pri nas, kjer smo skoro odrezani od sveta, kjer vzbudi pozornost že en sam samoten zrakoplovček, ki pomotoma zaide sem, tu je bilo lahko vzbuditi zanimanje za to važno panogo prometa (mogoče tudi športa) in vojnega orožja. Ravno primeren čas si je »Aero-klub« izbral, čas, ko proslavlja ves svet rekordne uspehe Lindberga, Chamberlina, Levina in drugih, čas, ko ves svet trpi, nanajajoč se v kulminaciji pomanjkanja prostora in časa predvsem. Pa so modri misleci razglasili: Zrakoplov zmaguje prostor in čas. Tedaj so široke množice obrnile svojo vero od starih bogov in idealov v to novo čudo moderne tehnike: zrakoplovstvo je postalo mnogim ideal in vera, obenem pa tudi strohovita grožnja in bojazen. Toda le malokomu je dano, da more s tem mrkim modernim letečim zmajem premagovati daljo. Predrag šport je to in še prav posebno je letalo kot moderno orožje mnogo mnogo, prelrago.

Včeraj se je senzacije željna Ljubljana nasitila. Aero-miting — ni ga vsako leto v Ljubljani. In včeraj je bila sploh prva zrakoplovna prireditev večje vrste v Ljubljani. Da, eno zrakoplovno prireditev so Ljubljančani že videli, malo manjšo sicer, toda malo resnejšo, namreč takrat, ko je dvoje italijanskih letal med vojno pogostilo Ljubljano s svincem in smodnikom. Tedaj je vsa šala veljala dvoje življenj: osemletnega šolarčka, ki ga je zadela bomba pred cukrarno in pa starega konja, ki je bil tudi žrtev hrabrega italijanskega napada na ljubljansko »trdnjavo«.

Izvajanja naših vrlih aviatikov so zadivila vso publiko in krasni salti in spirale, ki sta jih izvajala kapetana Cenčić in Turko, so navdušile vse gledalce.

Kapetan Bajdak je bil včeraj tarča vseh poklicnih in nepoklicnih pa tudi nepoklicanih ljubljanskih fotografov. Smili se mi neka mlada gospodična — samo dve plošči je imela v svojem aparatu in še na ti dve je ujela — Bajdakov hrbet.

Navdušenju — pogosto prav neprijetnem — se je kapetan Bajdak kmalu izognil. Pokal, cvetje in pismo, ki mu jih je poklonila kot svojemu rojaku tukajšnja ruska kolonija, je spravil v svoj ponosni Potez 25-18, nato pa odšel preko dolgega letališča. Za njim navdušena množica ni smela, branile so jih vojaške in orožniške patrulje.

Dobri dve uri so imeli piloti teh letal tipa »Brandenburg« naporno delo. Prevažali so trideset srečnih »pasažirjev«, onih, ki so bili tako srečni, da so bili izmed tisočev izžrebani. Visoko so šla letala — najmanj tristo metrov vsako. Po pet in pet minut je trajal vsak polet z letali.

Med temi srečneži, ki so imeli čast leteti pet minut v zraku, je bil tudi pisec teh vrstic. Različne so faze »čustev« modernega Ikarusa. (Kajti »Aero-klub« je naložil časnikarjem prijetno šolsko nalogo, da popišejo svoja čustva, ki so jih doživeli v zraku). Najprej nestrpnost pričakovanja, kdaj se prične polet, nato te doleti prijetnost, da se postaviš v vrsto in po vojaško čakaš, kdaj te vzame pilot v zrak, nato vožnja z aeroplanom po tleh, nič manj prijetna, kot v avtomobilu. Nato zdrči aeroplan do konca letališča. Tam na robu letališča se grozeče razpleta električna žična napeljava. Morda zdrči aeroplan naravnost v te žice? Ne, — kajti kapetan Schulterer je vrl pilot — en sam pritisk na vzmet in že se letalo dvigne skoro navpično navzgor. Kje si ostala grozeča žica? Globoko spodaj si, ne vidijo te oči, le mali, nizki količki ti skušajo dopovedati, da so pravzaprav mogočni telegrafski drogi. Skozi mehko, sljudasto steklo pilotskih očal se pojavijo pod gledalcem mali, rdeči kvadri. Ugibaš, ta skupina otroških igrač, nerodno zmetanih skupaj, to so Moste, tam na levi, ta mso Vevče in še se pojavijo Štepanja vas, Vodmat in za en sam skok oddaljena Ljubljana. Vrstijo se mali gozdički, lepi kot buketi, zemlja je razdeljena v ozke pasove, tu je žitno polje, poleg njega travnik, njiva z deteljo, vse skrbno obdelano in razdeljeno. Trije dolgi pasovi križajo to idilo, dva svetlomodra: Sava, Ljubljanica, eden temen, siv, pust: železniška proga.

V grlo ti sili zrak in krog tebe **žvižga** veter od propelerja, ki poje pred teboj svojo čudovito pesem.

Ovinek, nenevaren vzrat, nenevaren zato, ker ima pilot na krovu »pasažirja« in zopet se pojavi letališče. Krog njega glava pri glavi, vsaka je obrnjena navzgor, v zrak, oči zro v aeroplan, v pilota, v tebe. Rahel sunek — letalo pristaja, drči po zemlji, se ustavi. Stik pasažirjeve desne in pilotove leve roke — desno ima pri vodilu — in že si na varnih tleh. Vprašanja silijo v tebe: »Kako je bilo gori?« Padajo dovtipi na tvoj račun, neki zastarel filantrop iz prejšnjega stoletja se jezi nad pilotom: »Tik nad glavami ljudi je letel! Lahko bi se zgodila nesreča!« Revež ne ve, da je bilo razdalje pri pristajanju med glavami množice in letala najmanj deset metrov, le njemu se je zdelo tako malo.

Res hvaležen sem »Aero-klubu«: domačo zemljo sem videl od zgoraj, videl sem vso njeno idiličnost raz krova največjega nasprotja idile — aeroplana in imam sedaj to malo in to tako ljubljeno zemljo rad in še raje kot prej.

Letala s potniki se dvigajo. Listki za let pridobivajo na ceni, dosežejo vrednost 200 dinarjev in še več, končno so le vsi na vrsti, namreč vsi izbranci, kajti vseh 20.000 vendar ni mogoče dvigniti v zrak. Množica za vojaškim kordonom postaja nestrpna. Rada bi si ugledala vse junake zraka: Bajdaka, Turka, Cenčiča in vse druge, o katerih so časopisi toliko pisali, vse, ki upravljajo in se vozijo s temi sedmimi avioni — z dvema tipa Devoitine, tremi Brandenburgi, enim Breguetom in enim Potezom 25.

Inicijativa je prišla na vzhodni strani. Tam prebije množica kordon — vojaki so popustljivi, enako tudi orožniki — in že se letališče spremeni v mravljišče. Vsa sijajna organizacija prireditve s strani Aero-kluba se zruši v prah. Enemu samemu avionu se še posreči uiti pred množico v zrak. In tu sledi lepa, prav lepa točka mitinga. Visoko gori 1500 do 2000 m se razdeli črna, brenčeča točka na dvoje, na letalo s pilotom, in na pasažirja. Ta se je izkrcal v zraku in tam obvisel. Nad njim široko, belo padalo, zvezano s potnikom z vrmi. Hipoma obkroži drznega padalca trop črnih vran — ne to **so le letaki, ki jih meče padalec od sebe. Množica je iz sebe. Kam bo padel, bo li** prišel živ na tla? V vsakem drhti iskra sočutja s padalom in iskra pričakovanja sadistične naslade, če se padalec ponesreči. Vse drvi v smer, kjer pristane padalec. Ko padalec — narednik Franc Eger — prispe na tla, ga dvignejo roke mladih ljudi ponovno od tal in ga nesejo v triumfu na letališče.

S tem je prireditev zaključena. Množica si še ogleduje Brandenburge, letala, s katerimi se uče mladi letalci, ki posnemajo v »šulkišti« kretnje pilota pred seboj, dalje trosedežni Breguet in dvosedežni Potez 25, — brata onega, ki je letel v Indijo in obe Devoitini. Zadnji štirji so bojna letala, noben civilist ne sme vanje. **Letala so vsa izdelana doma, le motorji so iz Avstrije.**

C. K.

ZA SVETOVNI MIR.

»Rotary Club.«

Rotary Club je bil ustanovljen v Chicagu pred 22. leti, dne 23. februarja 1905.

V začetku je imel le malo število članov, toda polagoma se je mogočno razmahnil, tako, da ima danes 150.000 članov, ki so razdeljeni na 2500 podružnic in pripadajo 40. različnim narodom.

Rotary je društvo s filozofskimi tendencami, ki skuša ne da bi omalovaževalo praktične strani, pomagati ne samo svojim članom, temveč tudi človeštvu vobče.

Novačenje novih članov se vrši na čisto poseben način: v klub je pripuščen samo po en zastopnik vsake obrti ali vsake vrste trgovine. Ker so rotarijci predvsem trgovci in industrijci, se na ta način ognejo nasprotju, ki bi moglo nastati iz konkurence oseb iste obrti.

Člani vsakega kluba se sestanejo enkrat na teden pri prijateljskem obedu, da poglobijo svoje stike in prerešetavajo možnost, kako bi koristili splošnosti.

Rotarijci so namreč prepričanja, da je treba idealizma tudi v trgovini in da so tudi altruistične ideje v skladu z osebnimi interesi.

Mednarodni Rotary je organiziran, da razvije stalne vezi med raznimi klubi, ki tvorijo zvezo, in vsak član kluba ima pravo, da prisostvuje obedom vseh drugih klubov. Tako na primer sprejema pariški klub vsako leto več sto gostov iz vseh dežel sveta.

Razvoj Rotaryja v vsaki deželi in stiki med posameznimi klubi ene in iste dežele so poverjeni članu, ki ima naslov distriktnega guvernerja, stike med klubi raznih narodnosti pa vodi direkcijski odbor, kojega sedež je v Chicagu.

Vsako leto meseca junija se vrši mednarodni kongres v kakem ameriškem ali evropskem mestu. Letos se je ravnokar vršil v Ostendu v Belgiji. Prišlo je okrog 12.000 rotarijcev iz vsega sveta. Kongres se je končal s sijajnimi slavnostmi.

Eden namenov Rotaryja je, razširiti obzorje trgovca, poglobiti njegovo opazovalno moč in mu vedno pomagati z novimi informacijami. Drug namen, ki nas posebno zanima, je pa razvijanje duha sporazuma in mednarodne dobre volje, ki je neobhodno potrebna za svetovni mir.

Omeniti hočem še, da so politični in verski razgovori najstrožje prepovedani po klubih, kajti Rotary ne išče samo vsega, kar druži ljudi, temveč se tudi skrbno izogiba vsemu, kar bi moglo privesti do prepira.

V Franciji je 14 klubov s 700 člani, od teh je 120 v Parizu.

P. V. B.

Otvoritev deviznega oddelka na ljubljanski borzi.

V soboto 25. t. m. dopoldne se je vršila svečana otvoritev ljubljanske borze, kateri so prisostvovali vsi odlični predstavniki tukajšnjih oblasti in našega gospodarstva.

Slovesnost je otvoril predsednik ljubljanske borze

g. Iv. Jelačin ml.,

ki je pozdravil vse odlične zastopnike, kakor zastopnika finančnega ministrstva in borznega komisarja g. inspektorja **Dušana Arangjelovića, velikega župana dr. Vodopivca,** zastopnika finančne delegacije **dr. Rupnika in dvor. svetnika Bonača,** dalje trgovinskega referenta dvor. svet. **dr. Marna,** mestnega komisarja **dr. Mencingerja,** predstavnika NRS **dr. Ravniharja,** tajnika TOI **dr. Windischerja,** tajnika Zveze industrijcev **inž. Šukljeta,** predsednika Zveze denarnih zavodov **Tykača,** zastopnika Zveze trgovskih gremijev **Kostevca,** zastopnika ljubljanskega gremija trgovcev **Gregorca,** ravnatelja trgovske akademije **dr. Böhma** in ravnatelja trgovske šole **Gogalo.**

Nato je govornik prečital udanostno brzojavko kralju in dinastiji, ki je bila sprejeta z »Živio« klici. V nadaljnjem govoru je g. Ivan Jelačin ml. v splošnih obrisih očrtal težko borbo, ki jo je vodil on in z njim vsa ljubljanska borza za dovoljenje trgovanja z devizami. Obče mnenje je v začetku vladalo, da se borza sploh ne bo mogla razviti, če ne bo imela deviznega oddelka. Res je, že z borznim razsodiščem je bila dana ljubljanski borzi dovoljna materijalna podlaga za njeno eksistenco. Tudi blagovne kupčije so se lepo razvijale. Zlasti trgovina z lesom. Nič manj pozornosti ni posvečala uprava ljubljanske borze trgovini z žitom in z drugimi poljedelskimi pridelki. Toda končna zahteva borze in vsega slovenskega gospodarstva pa je bila zahteva po devizni trgovini. V tej borbi za deviznim oddelkom je bilo prav mnogo kritičnih trenutkov, kajti zagrebška in beograjska borza sta stali budno na straži. Odločujoči faktorji pa so zahtevo po deviznem oddelku v Ljubljani odklanjali z motivacijo, da je vsa Slovenija na odmeji in da radi tega in radi nestabilnosti dinarja ni mogoče dovoliti Ljubljani popolne borze. Toda dejali smo jim, da Slovenci nismo nič manjši patrioti kot Srbi in Hrvati. Mi smo konstruktiven element. Devizni oddelek na ljubljanski borzi bo le pomagal pri konsolidaciji naših gospodarskih razmer. Uverjen sem, da bo naša nova pridobitev znatno dvignila našo državno zavest, ker nam je s to pridobitvijo dano gotovo zadoščenje našemu stremljenju za enakopravnostjo.

Delo v javnosti ni prijetno, kdor dela v javnosti je eksponiran in izpostavljen raznim napadom. Danes, ko imam čast, da otvarjam to svečanost, danes doživljam tudi jaz globoko zadoščenje. Dovolite mi neskromnost, da izjavim, da smatram ta uspeh slovenskega gospodarstva tudi za svoj lastni uspeh. Kot kak nov Ahasver sem hodil od ministrstva do ministrstva, antišambriral pri desetih do dvanajstih ministrih, pogosto doživljal razočaranja, vendar si pa vedno ohranil vero, da vendarle moj trud uspe. Danes praznuje borza svoj praznik in z njo praznujem tudi jaz.

Moti se, kdor misli, da je borza le pridobitno podjetje posameznikov. Borza je splošna institucija, ki stremi za tem, da koristi našemu splošnemu gospodarstvu in da ga dvigne na čim višjo stopnjo.

Ljubljanska borza nikakor nima namena ovirati ali izpodbijati delovanje zagrebške borze, toda naše načelo je, da na skupnih interesih delujemo vzajemno, v specijelno slovenskih pa vztrajamo na tem, da postanemo neodvisni od drugih gospodarskih vplivov.

Če prav nisem v bistvu optimist, vendar trdno verujem v krepek razmah ljubljanske borze, ki je dobila sedaj popoln značaj.

Bodimo trdno prepričani, da sedaj, ko so prenehale vse perturbacije, ko napreduje normalizacija naših razmer, da so sedaj dani ljubljanski borzi vsi pogoji — med katerimi je posebno važna geografsko-politična lega Ljubljane — da se ljubljanska borza razvije v važen faktor in v regulatoričen organ našega gospodarstva.

Zahvaljujem se vsem faktorjem, ki so pomagali borzi v njenem stremljenju. Zlasti pa se zahvaljujem vodstvu denarnih zavodov in Zbornici TOI za gmotno podporo ter slovenskim politikom, ki so mi pri tej akciji šli na roko. Najbolj pa se zahvaljujem **g. ministru n. r. dr. Kulovcu,** ki se je tako toplo zavzel za ljubljansko borzo in s tem mnogo pripomogel k njeni izpopolnitvi.

Apeliram na vse gospodarske činitelje, da z vsemi simpatijami aktivno spremljajo in sodelujejo pri nadaljnjem delovanju ljubljanske borze. Enako apeliram tudi na nove borzne senzale, da pri tem delovanju pripomorejo borzi do popolnega razvoja s svojo popolno korektnostjo pri devizni trgvini. Upam in prosim novega borznega komisarja, da kot zastopnik finančnega ministra podpira vsa naša stremljenja.

Govor g. Ivana Jelačina ml. je bil sprejet z aplavzom.

Borzni komisar Dušan Arangjelović

je čestital borzi in borznemu predsedniku k doseženemu uspehu, izjavil je, da finančno ministrstvo zato ni moglo tako dolgo izdati dovoljenja za devizni oddelek ljubljanski borzi, ker stabilizacija dinarja ni bila dovršena. To je povzročilo ovire akciji za izpopolnitev borze. Sedaj je ta ovira odstranjena in Ljubljana je mogla dobiti popolno borzo.

Močno razvito slovensko gospodarstvo jamči, da bo ljubljanska borza kar najbolj uspevala.

Veliki župan **dr. Vodopivec** čestita borznemu predsedniku g. Jelačinu ml. k velikemu uspehu, trudu in žilavosti, da se je dosegel glavni cilj slovenskega gospodarstva in izjavlja prepričanje, da bo popolno delovanje borze tako v korist Sloveniji kakor v korist državi.

Mestni komisar **dr. Mencinger** istotako čestita predsedniku in borznemu svetu in se nadeja, da bo popolna ljubljanska borza v korist mestu Ljubljani, Sloveniji in državi.

Dr. Windischer poudarja v imenu zbornice TOI, da je dobilo slovensko gospodarstvo s popolno borzo svojo krono. Izreka najprisrčnejše čestitke predsedniku borze g. Ivanu Jelačinu ml. k velikemu uspehu, ki ga je dosegel za slovensko gospodarstvo. Želi, da bi spremljala blagoslov in zvesta sreča delo in kupčije za blago in vrednote.

Borznemu predsedniku in borznemu svetu so čestitali še **inž. Milan Šuklje** v imenu Zveze industrijcev, **ravnatelj Tykač** v imenu denarnih zavodov, **g. Kosteve** v imenu Zveze trgovskih gremijev, **g. Gregorc** v imenu ljubljanskega gremija in **dr. Böhm,** ravnatelj trgovske akademije, ki je obenem s čestitkami in s poudarjanjem važnosti popolne ljubljanske borze naglašal tudi važnost borze za vzgojo trgovskega naraščaja ter obenem prosil kot skrben pedagog, da se smejo gojenci trgovske akademije tudi »včasih prikazati v borznih prostorih«, da se tam nauče praktičnega trgovskega poslovanja. Na to je g. predsednik Jelačin ml. z radostjo pristal.

Vso slovesnost je zaključil po izvršenih govorih predsednik ljubljanske borze gosp. **Ivan Jelačin ml.**

Prav gotovo se ne motimo, če ob tej priliki naglašamo, da gre vse priznanje trudu in delu g. Ivana Jelačina ml., ki ima največ zaslug, da je dobilo slovensko gospodarstvo najvišji svoj izraz in svojo obliko v popolni borzi. Kdor je vestno sledil vsej borbi za popolno ljubljansko borzo, ta bo vedel ceniti primerno tudi zasluge g. Ivana Jelačina ml.

Širite „Narodni Dnevnik“!

Kandidat in poslanec.

Kakor slišim po raznih gostilnah in kavarnah, kjer se zbirajo razni politiki, zanima sedaj ljudi najbolj vprašanje kandidatov za državni zbor. Če me moja ušesa ne varajo, se gospodje silno tepejo med seboj za poslansko čast. Jaz se za čast ne bi poganjal, ker s častjo niti najbolj cenenega dalmatinca ne morem plačati, pač pa bi se vlekel za dijete, ker rad jem ocvrte piščance. Tako bi napravil jaz, drugi pa naj kakor hočejo. Njihova zadeva.

Kakor je torej videti, je ponudba jako velika. Kjer pa je naprodaj mnogo blaga, mora po starih narodno gospodarskih pravilih cena blaga padati. Zato pa jaz ne kandidiram, ker samega sebe silno visoko cenim in obrajtam. Da bi mene ljudje tako cenili, kakor cenijo kandidate? Nak, rajši ne!

A da ne zaidem predaleč: Na kmetih se mora fant, ki mu je namenjena očetova domačija, kmetovanja naučiti, vsaj praktično učiti in če gre, tudi teoretično. Strojevodja, ki mu zaupajo stroj in odgovornost za stotine človeških življenj, mora najprej stroj poznati, potem pa služiti leta in leta kot kurjač. To je tudi čisto prav in v redu in če ne bi bilo tako, se vsaj jaz ne bi nikdar hotel voziti po železnici. Sicer se sedaj tudi ne, ker mi ne dajo proste vožnje, ki jo s svojimi lažmi desetkrat na dan zaslužim, ampak vendar.

Nikdar pa še nisem slišal, da bi zahtevali od kandidata, ki se ponuja za krmarja države in za glavnega državnega upravnika, kakšen dokaz njegove politične sposobnosti. — Kdor hoče gospodariti na posestvu, mora posestvo dobro poznati. Kandidatu pa ni treba niti tega vedeti, kaj je država. Tudi tega ne, kaj je državna uprava. Državni proračun je na Angleškem najvažnejša zadeva — koliko naših kandidatov sploh ve, kaj je to? Če bi jaz imel moč, bi določil, da se mora vsak kandidat izkazati vsaj z osnovnim znanjem o državi in državni upravi. Večina današnjih kandidatov v Sloveniji bi pri tem izpitu pod mojim predsedstvom sijajno pogorela. Naj bodo torej gospodje kandidati veseli, da jaz te moči nimam.

Priznam pa, da ima mnogo naših kandidatov neko drugo sposobnost, ki tudi ni brez vsega. Oni znajo ljudi razvnemati, znajo jim obljubovati vse zvezde in hujskati znajo nekateri, da morajo človeku zrasti na najlepši pleši lasje brez uporabe »Elida«-creme ali Csillagove pomade. Samo to je zlodej, da v parlamentu krepka pljuča nič ne pomagajo, hujskarija pa še manj. Tega pa Slovencem ni mogoče dopovedati. Naši slovenski volilci mislijo menda: Ta-le jim bo pa že znal povedati, da bo zaleglo. Ko pa pride čas, da bi gospod kandidat (poslanec) res kaj povedal in kaj izposloval, pa navadno molči, ker nič ne zna. Za vpitje in za prazne fraze, ki našim ljudem tako zelo imponirajo na shodih, se namreč v parlamentu še pes ne zmeni, če je kakšen notri, kajti v parlamentu je mnogo ljudi, ki se znajo še veliko bolj lagati in še veliko bolj hujskati kot naši hujskači in frazerji.

Za Slovenijo je to žalostno. Priznam, da sem velik sovražnik klerikalcev, da bi jih najraje vtopil v neslanem kropu ali pa zaprl v bar, ampak priznam pa tudi, da imajo oni še najboljše ljudi v svoji parlamentarni delegaciji. Lahko pa bi bilo še boljše, ampak ne samo pri klerikalcih, ampak pri vseh strankah. Dobro pa se spominjam, kakšno parlamentarno delegacijo so nekdaj poslali na Dunaj Mladočehi: Kaizl, Vašati, Kramař, Herold — to so bili ljudje, ki niso imponirali Dunaju s hujskaškimi frazami, ampak s svojim znanjem in poznanjem državne uprave in zato so imeli pred njimi tudi najbolj zagrizeni Nemci silen rešpekt. S čim pa naj imponirajo naši »narodni oci« v Beogradu?

Spominjam se tudi, koliko je dosegel v dunajskem parlamentu poslanec Pernerstorffer za delavstvo, čeprav je bil nekaj let edini delavski zastopnik med 400 poslanci ali koliko jih je že bilo. Kar pa je dosegel, je dosegel s pametjo in s svojim znanjem. Mož ni bil delavec, ampak po svojem poklicu profesor, pa je vendar znal doseči za delavstvo več kot pozneje marsikateri delavski zastopnik iz delavskih vrst. In nikjer ne stoji zapisano, da zastopa kmečke koristi najboljše samo tisti, ki sam dela na polju. Lahko jih, če je pameten, a lahko zastopajo kmečke interese tudi drugi ljudje še boljše kot pa kmetje.

Da pa ne bo kdo mislil, da s temi vrsticami samega sebe komu ponujam za kandidata za »narodnega oca«, povem, da mi še ni ušel iz spomina verz: »Otac« werden ist nicht schwer — »otac« sein dagegen sehr!« Če mi pa kdo nakloni 800 dinarjev na dan, jih bom znal nesti v bar tudi brez narodnega očetovstva —jp—

GOSPOD MUSSOLINI SE JE MAŠČEVAL.

Kakor znano, je bil pred kratkim popolarski poslanec De Gasperi obsojen na štiri leta ječe in 20.000 lir globe, ker da je hotel odpotovati s falsificiranim potnim listom. Na sodni razpravi je bilo dokazano to-le: Gasperi je bil aretiran na postaji v Firenci. Pri njem je bil najden potni list, ki je sicer že potekel, iz česar pa morejo seveda samo fašisti sklepati, da je hotel De Gasperi pobegniti z neveljavnim potnim listom. Poleg potnega lista pa so našli pri De Gasperiju tudi neko sodnijsko pozivnico na ime De Rossija. Ta Rossi je policijski agent in je pozivnico nalašč falzificiral, nato pa jo podtaknil De Gasperiju, da ga kompromitira. De Rossiju se seveda nič ni zgodilo, pač pa je bil De Gasperi vsled »falsificiranja« dokumenta obsojen na 4 leta in 20.000 lir globe.

Ta krivična in neverjetno drakonična obsodba je seveda vse osupnila in celo fašistovski najhujši nasprotniki so strmeli, da je moglo sodišče izreči tako obsodbo. Končno pa je prišlo na dan, da je bil De Gasperi tako kruto obsojen po zaslugi samega Mussolinija. Ta se je namreč hotel osebno maščevati nad Gasperijem, ki je bil že pod Avstrijo poslanec Trentina in ki je opetovano nastopil proti Mussoliniju. Vsled tega je Mussolini, ko je postal diktator, preganjal De Gasparija, kjer ga je mogel. Že l. 1926 je bil De Gasperi aretiran v Veroni. Fašisti so skušali Gasperija pregovoriti na vse načine, da vstopi v fašistovsko stranko. Gasperi pa je vse te ponudbe z ogorčenjem zavrnil. Kljub temu pa je oficielna Agenzia Stefani nato javila, da je Gasperi vstopil v fašistovsko stranko. Gasperi je nato poslal vsem večjim listom popravek, da to ni res in da je to grda izmišljotina, toda noben list ni hotel popravka objaviti. Po naročilu Mussolinija so namreč imeli prefekti nalogo, da zaplenijo vsak list, v katerem bi bil objavljen Gasperijev popravek. Ker so prefekti to listom sporočili, seveda ti niso objavili popravka. Na ta način je hotel Mussolini diskreditirati De Gasperija pri njegovih lastnih ljudeh. To se mu pa ni posrečilo in Gasperi je užival vseeno stari ugled.

Zato pa se je Mussolini ponovno maščeval in po njegovem ukazu je sodišče obsodilo Gasperija na štiri leta za dejanje, ki ga je storil drug človek.

»MISS COLUMBIA« — V FILMU.

Zastopniku amerikanske družbe »Fox« je bila po kablu iz Amerike obljubljena ogromna nagrada, ako bi mogel vjeti na film Miss Columbio med potjo med Monakovim in Dunajem. — Operater je imel menda res srečo, da je bil s svojim aparatom baš v onem spremljevalnem aeroplanu, ki se je slučajno najbolje približal Chamberlinu. To se mu je posrečilo šele na Dunaju nad Scharzenbergovim trgom do Asperna. Baje je na vsej tej poti izborno vjet na filmu. — Da bo ta film, ki bo dal sliko velikega poleta čez Atlantik, silno »vleekl« in nosil, kolosalen zaslužek, je umljivo. — A. G.

Radivoj Rehar:

PISMO GOSPODU KONKORDATU..

Dragi, iskreno ljubljeni gospod Konkordat! Morda Vam ne bo neljubo izvedeti, kako živimo v tej dolini šentflorijanski, odkar ste ji blagovolili obrniti svoja široka pleča. Morda, pravim! Če bi se pa zgodilo, da bi Vam obudilo to moje pisanje neljube spomine na bridkosti in razočaranja, ki ste jih doživeli pri nas v tistih davnih dneh, ko sta se ljubila in ženila Peter in Jacinta, potem mi, prosim, odpustite to nerodnost in predrznost. Pišem Vam, ker Vam moram pisati! Komu naj bi pisal, če ne Vam? Vi edini poznate to našo grešno dolino, Vi edini me boste razumeli.

Gospod Konkordat! Naš Peter ni več Peter, postal je obrtnik in kramar. Piše sam, izdaja sam, zalaga sam in prodaja sam. Po sejmih hodi in po božjih potih. Tam med lectarji, mesarji, štacunarji in čevljarji ima svoj štant in prodaja. »Dobro blago; lepo blago; po ceni blago!« tako kriči, da bi prepupil usiljive lectarje, mesarje, štacunarje in čevljarje. Peter je revež, velik revež. Založniki so se preživeli, kakor nekoč brontozavri, ihtiozavri in druge take strašne predpotopne zveri. Teh ljudi ne najdete več v naših adresarjih, vsaj ne v naši lepi in dragi dolini šentflorijanski.

In Jacinta, gospod Konkordat, Jacinta! Šla je v cirkus in je postala krotiteljica divjih zveri. Kače klopotače, mavrične žabe, električni salamandri in vijoličasti jazbeci — to je njena današnja cenjena družba. Kdo bi si bil mislil, gospod Konkordat, da bosta tako tragično končala naš Peter in naša Faciuta!

Mlada šentflorijanska generacija ju ne pozna več; ona ne vé, kaj sta bila nekoč našemu milemu in dragemu narodu. Ta mlada generacija pozna le še footbal, hazeno, tenis, turizem, skavtizem, jazzband, blacbotton, charleston in druge slične izme, bande in trote. Tempora mutantur, gospod Konkordat!

Vi, ki ste poznali naš narod, ki pa že več let ni več narod, ampak pleme, pravo plemensko pleme, veste, da je bilo v njegovi krvi vedno nekaj mefistofelskega, nekaj večno negirajočega, vse pomanjšujočega. To, vidite, mu je ostalo tudi sedaj, ko ni več narod. Prešlo je na pleme, ki je prav radi tega postalo pleme. Pleme je pleme, gospod Konkordat, in pleme ne more napraviti onega, kar lahko napravi prav pravcati narod. Kje in kako in s čem naj si ustvari pleme svojo lastno veliko umetnost in literaturo? Kje in kako in s čem? Pleme je organizem nižje vrste, zato je tudi njegova umetnost umetnost nižje vrste in literatura nižje vrste literatura. V tem smo si edini vsi v dolini šentflorjanski in že dolgo je od tega, kar so izumrli zadnji Šentflorjančani, ki niso imeli plemenskih možganov. Toda, gospod Konkordat, nesreča nikoli ne počiva in zlo hodi po svetu neprestano. Danes se pojavi tu, jutri se pojavi tam in zakaj bi se ne pojavilo tudi v tej naši lepi dolini šentflorjanski? Pojavilo se je, pojavilo, da bi se nikdar in nikoli ne bilo! Koliko skrbi in prečutih noči bi nam bilo prihranilo dobrtno božje nebo!

Mežnarja ste poznali, gospod Konkordat? Kaj bi ga ne, saj je bil priča onemu velikemu pohujšanju, pri katerem ste igrali tudi Vi tako odlično vlogo. Poznali ste tudi dacarja, Bog mu daj sveti mir in večna luč naj mu sveti. Bil je grešnik, kakršni smo mi vsi, sicer pa dobra in zlata vredna duša. »Kar mačka rodi, rado miši lovi!« pravi naš šentflorjanski pregovor in baš pri tema dvema se je izkazalo, kako je resničen in zanesljiv. Pomislite samo, kaj se je zgodilo. Doživeli smo novo pohujšanje, pravo pravcato šentflorjansko pohujšanje. Mežnarjev sin Angelo je pričel pisati drame. »V vrtincu«, »Greh«, »Očiščenje«, tako jim je dal ime in kako naj bi mežnarjev sin tudi pisal o čem drugem kakor o vrtnicu, grehu in očiščenja? Jabolko ne pade daleč od jablane.

Toda to, da je mežnarjev pozabil, da pleme ni poklicano, da bi pisalo drame in da bi ustvarjalo pravo pravcato umetnost, to, gospod Konkordat, še ni največje zlo. Če bi mežnarjev pisal drame le za domačo porabo, naj bi jih v božjem imenu pisal. Tak je bil njegov oče, tak je on, sin. Ampak, gospod Konkordat, prišlo je v našo dolino še drugo, še večje zlo. Prišlo je pravo pravcato pohujšanje. Dacarjev sin Tine — da bi se nikoli ne bil rodil — tudi ta je pozabil, da plemenu ni dano, da bi ustvarjalo umetnost, pa je šel in je postal igravec. Tam nekod po svetu se je bil navzel tega greha, pa je šel in ga je presadil naravnost v to našo lepo, čisto in mirno dolino šentflorjansko in ker se zlo vedno rado druži z zlom, se je združilo tudi tu. Kar je mežnarjev napisal, to je dacarjev uprizoril. »V vrtincu«, »Greh«, »Očiščenje«, vse, prav vse je uprizoril. Tega greha sicer ni napravil v naši beli prestolici, o ne, gospod Konkordat, tam imamo še vedno ljudi, ki so dovolj krepostni, da zabranijo pohujšanje, da bi se vtihotapilo med naše čisto in nepokvarjeno šentflorjansko pleme. O, še, še jih imamo, hvala bodi Bogu! Ven, na deželo, je šlo to zlo in tam v samoti in v odljudnosti si je napravilo svojo razbojniško jamo. Težko mi je in sram mi sili v pero, ko Vam pišem te vrstice, dragi, iskreno ljubljeni gospd Konkordat! Kaj je bilo namreč tisto pohujšanje, pri katerem ste igrali Vi tako odlično vlogo! Tisto pohujšanje je bilo mačkina solza napram temu velikemu, strašnemu, nečuvenemu in nezaslišanemu pohujšanju, katero sta zagrešila mežnarjev Angelo in dacarjev Tine.

Ampak nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito, pravi drug častitljiv šentflorjanski pregovor in tako se je zgodilo, da so izvedeli za to pohujšanje naši čuvarji javne spodobnosti, velecenjeni in spoštovani naši gospodje kritiki. Kajti, naši šentflorjanski kritiki, gospod Konkordat, ti so še vedno tako krepostni in modri možje, kakor so bili za časa Petrove in Jacintine ženitve. Te prepostne in modre može je poslala dolina šentflorjanska in še gospodje Shakespeare, da pokončajo pohujšanje in ves njegov grešni zarod do samega fundamenta. Zabliskale so se helebarde, zažvenketale so ostroge in vnel se je boj, kaj boj, mesarsko klanje. Sem in tja so padali udarci, strašni in vse uničujoči udarci in — zlo je bilo ugnobljeno do samih korenin. Vse šentflorjansko pleme je slavilo to zmago spodobnosti nad nespodobnostjo, vsa mila in draga dolina šentflorjanska in še gospodje Shakespedre, Molière in Vojnović so bili zraven.

In danes je zopet mir pri nas, gospod Konkordat; lep, zlat božji mir plava nad to našo blagoslovljeno dolino šentflorjansko. Naše pleme prežvekuje v svetem miru in zadovoljstvu drobtinice, ki mu padajo z bogate narodove mizice. Mirno prežvekuje in hvali Boga, da mu je dodelil tako sijajno in popolno zmago nad zlom mežnarjevega angela in dacarjevega Tineta. Sedaj si pač nihče ne bo več upal pisati šentflorjanske drame in jih uprizarjati, kaj mislite, gospod Konkordat? Domovina je rešena!

To sem vam hotel povedati in še to Vas prosim, recite gospodu Janezu Cankarju, če ga kje srečate, naj hvali Boga, da ga ni več med nami. Dolina šentflorjanska mu je hvaležna, da je odšel. Prežvekuje v redu, in to, gospod Konkordat, to je glavno. — —

— — — — — — — — — — — — — —

Dnevne vesti.

POLITIČEN DOVTIP.

V berlinskem »Ulku« čitamo:

Trgovec Neumann je prišel na davčni urad in želi govoriti z voditeljem. Ta ga sprejme in vpraša:

»Želite?«

— Prosim za tritedenski dopust.

»Kako« Ali ste pri nas nastavljeni?«

— Tisto ne! Ampak vse leto delam za vas. Bogzna če bi to veljalo tudi za nas.

1— **Kraljevska dvojica na Bledu.** Včeraj dopoldne ob pol 11. se je pripeljal z dvornim vlakom v Ljubljano Nj. Vel. kralj s kraljico in svojim spremstvom. Kralj je na kolodvoru izstopil in se odpeljal z avtomobilom na Bled, kraljica pa je nadaljevala pot na Bled z vlakom. Veliki župan dr. Vodopivec in ravnatelj ljubljanske železniške direkcije g. Kneževič sta se peljala kralju naproti v Zagreb. odkoder sta se z dvornim vlakom vrnila v Ljubljano.

— **Žurnalistična netaktnost.** Ljubljanski dopisnik zagrebškega »Morgenblatta« poroča o interviewu ki ga je dovolil vladni komisar g. Mencinger našemu poročevalcu, pri čemur pa zamolčuje seveda ime našega lista. Ali misli ljubljanski dopisnik »Morgenblatta«, da mora z žunalistično netaktnostjo deklarirati svoje simpatije za SDS?

— **Korupcija.** Državni pravdnik je obtožil Jakoba Klausa, fijakerja v Novem Sadu radi poiskušenega podkupovanja. Klaus je dal leta 1910 zagrebškemu mestnemu redarju 10 dinarjev, da ga ne ovadi. Sodišče je Klausa radi pomanjkanja dokazov oprostilo. Tako se torej pri nas preganja korupcija. Ali more še kdo reči, da ne vladajo pri nas idealne razmere? Za deset dinarjev podkupnine preganja človeka državni pravdnik, za 10 milijonov pa anketni odbor, ki je bil končno razpuščen.

— **Za melioracijska dela v Sloveniji.** V ministrstvu poljoprivrede in voda je odobren kredit 31 in pol milijona dinarjev za melioracijska dela v Sloveniji. Dela so se že pričela.

— **Revizija zakona o državnih monopolih.** V upravi državnih monopolov je izdelan načrt za revizijo zakona o državnih monopolih. Načrt bo predložen te dni finančnemu ministru v pregled.

— **Nov list.** Dne 1. julija prične izhajati v Beogradu nov politični dnevnik »Balkanski dnevnik«. Urejevala ga bosta Krsta Cicvarić, bivši glavni urednik »Ciasaričevega dnevnika« in Svetolik Savić, bivši glavni urednik »Balkana«.

— **Slovenska Matica** je imela dne 24. t. m. svoj redni letni občni zbor, pri katerem so se spremenila pravila v tem smislu, da se zmanjša število odbornikov na 9, da pripade ob razidu ali razpustu društvena imovina fondu Slovenske akademije znanosti in umetnosti; sklenila se je tudi nova razvrstitev članov ter so se določile njih pravice in dolžnosti. Izvoljen je bil naslednji odbor: dr. Dragotin Lončar kot predsednik, dr. Izidor Cankar kot podpredsednik, Albin Prepeluh kot tajnik, dr. Jos. Debevec kot blagajnik ter za ostale odbornike: gg. Fran Albreht, dr. Fran Goršič, Anton Lajovic, Ivan Zorec, Oton Župančič, nadzorstvo pa: dr. Joža Glonar, Mihael Rožanc in Avgust Tosti. Sklep računa za leto 1926 izkazuje 112.700 Din dohodkov in 94.486 Din izdatkov, torej prebitek Din 8214.—. Imovina Slovenske Matice koncem leta 1926 znaša Din 1,212.890.—. Imovina narodnih ustanov (Knezova in Jurčič-Tomšičeva) znaša dinarjev 114.300.—, imovina depozitov (za Bleiweisov, Costov in Gregorčičev spomenik) Din 8.305.—. — Izdale so se naslednje knjige: Kovačič, Zgodovina Štajerske in Prekmurja; Cankar, Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi; Mencinger, Abadon. Za tisk se za sedaj pripravlja Cankarjeva zgodovina 2. snopič in Mencingerjevo Moja hoja na Triglav.

— **Državna dvorazredna trgovska šola v Celju.** Vpisovanje gojencev in gojenk za šolsko leto 1927/28 se vrši 30. junija in 1. julija vsakokrat od 9. do 11. ure dopoldne. K vpisu je prinesti zadnje šolsko izpričevalo in krstni list. Oni, ki stanujejo izven Celja, se morejo prijaviti in poslati svoje dokumente po pošti. V I. letnik se sprejemajo dečki oziroma deklice, ki so dovršili z uspehom 4. razred srednje šole (gimnazije, realne gimnazije, realke, liceja) ali četrti razred meščanske šole, od katerih imajo prednost oni z završnim izpitom. V II. letnik se sprejemajo absolventi I. letnika javnih dvorazrednih trgovskih šol. — Ravnateljstvo.

— **Promocija prvega absolventa ljubljanske tehnike.** V soboto je bil promoviran na ljubljanski tehniki inženjer Ivo Ribarič, kemik v Pollakovi tovarni za dr. rer. techn. Ribarić, ki je rodom iz Trsta, je prvi absolvent, ki je pričel in končal svoje študije na tehnični fakulteti ljubljanske univerze ter bil promoviran za dr. rer. techn.

— **Inženjerski izpit** sta napravila te dni na zagrebški šumarski fakulteti kandidata Stane Kanc in Stane Sotošek.

— **Iz prosvetne službe.** Za stalne ravnatelje meščanskih šol so imenovani: Ivan Černy na deški meščanski šoli v Celju, Josip Hergout na deški meščanski šoli v Mežici in Janko Korže na deški meščanski šol pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

— **Iz poštne službe.** Upokojeni so: Uradnik pošte Ljubljana 2 Karl Vranič uradnica pošte Ljubljana 1 Antonija Tome, uradnica pošte Celje Marija Romanič, uradnica pošte v Železnikih Matilda Ferenčak ter uradnica pošte Celje Silva Grah. Premeščen je poštni uradnik Franjo Kocbek iz Črne pri Prevaljah v Sombor.

— **Iz učiteljske službe.** Imenovani so: za stalno učiteljico v Skalskih Cirkovcih srez Slovenjgradec učiteljica v Marenbergu Albiguna Runovc, za stalno učiteljico v Beogradu učiteljica v Črešnjevcu Torka Kraševec, za stalnega učitelja na deški osnovni šoli v Trbovljah učitelja na deški osnovni šoli Trbovlje-Vode Friderik Ratej, za stalnega ravnatelja deške meščanske šole v Celju strokovni učitelj Ivan Černej, za stalnega ravnatelja deške meščanske šole v Mežici strokovni učitelj deške meščanske šole v Mariboru Josip Hergout, za stalnega ravnatelja deške meščanske šole pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah začasni ravnatelj iste šole Janko Korže, za stalnega učitelja deške osnovne šole v Celju šolski upravitelj pri Sv. Štefanu Gvidon Srabotnik, za stalno učiteljsko dekliške osnovne šole v Celju učiteljica v Polzeli Ana Suhač, za stalnega šolskega upavitelja v Vuhredu šolski upravitelj v Primicah Karel Vollmaier, za stalnega učitelja deške osnovne šole v Ljutomeru učitelj pri Sv. Urbanu Fran Ramšak, za stalno učiteljico v Spodnji Polskavi učiteljica v Dobju Franica Podlesnik, za stalno učiteljico v Slivnici učiteljica v Dobovi Marija Gajšek, za stalno učiteljico dekliške osnovne šole v Studencih učiteljica v Martinjancih Amalija Gnus, za stalnega suplenta osnovnih šol za mesto Maribor učitelj v Ptuju Mirko Majcen, za stalnega šolskoga upravitelja v Murski Soboti šolski upravitelj v Stari cesti Fran Gabrijelčič, za stalno učiteljico v Murski Soboti učiteljica Gizela Ruža, za stalnega šolskega upravitelja v Slovenjgradcu učitelj Leopold Kovač, za stalno učiteljico v Šoštanju učiteljica v Žireh Marija Selak-Močnik, za stalno učiteljico v Vitanju učiteljica Hedvika Fohn, za stalno učiteljico pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini učiteljica pri Sv. Duhu na Stari gori Ivanka Podrekar, za stalno učiteljico v Kostrivnici učiteljica v Framu Marjana Šket.

— **Razstava žita v Istri.** Kot vsako leto, se vrši tudi letos v Pulju razstava žita. Dan še ni definitivno določen.

— **Letalska nesreča v Novem Sadu.** Na novosadskem aerodromu se je spustil te dni v zrak letalski oficir Toža Draguljac. V višini 400 metrov mu je aparat nenadoma odpovedal ter padel, 200 metrov od mesta, kjer se je bil dvignil, na zemljo. Letalo se je dobesedno razbilo. Toža Draguljac se je ubil. Vzroka nesreče ni bilo mogoče ugotoviti, ker je aparat razbit.

— **Velik požar na Japonskem.** Kot poročajo iz Tokia, je izbruhnil v mestu Cukasaki na Japonskem požar, ki je upepelil nad 200 hiš.

— **Obsojeni defravdantinji.** Pred sodiščem v Mostaru se te dni zagovarjata Milica Gulić in Draga Kovačević, uslužbenki tvrdke Singer radi poneverbe 150.000 Din. Gulićeva je bila obsojena na 18 mesecev, Kovačevićeva pa na 8.

— **Ljudožerec v Kišenevu.** Iz Černovic poročajo: Te dni je našla žandarmerija ob robu gozda pri Budenih več trupel umorjenih ljudi. Morilec je truplom, da bi otežkočil ugotovitev identitete, odrezal glave. Ker so imeli vsi umorjeni pri sebi denar in druge dragocenosti, je bilo že a priori jasno, da ne gre za roparske umore. Pač pa so opazili orožniki z začudenjem, da so manjkali truplom celi kosi mesa. Po več tednov trajajočem poizvedovanju je žandamerija ugotovila, da je umoril ljudi gozdni čuvaj Floria Alelei. Alelei je sprva tajil, končno pa je cinično priznal, da je žrtve umoril zato, da se je naslajal od njihovem smrtnem boju in da je jedel človeško meso.

— **Mrtev voznik pri volanu.** Te dni je napravil neki trgovec v Salzburgu z neko damo avtomobilski izlet v okolico mesta. Nenadoma je zadela trgovca kap. Avtomobil brez voznika je drvel s prestrašeno damo dalje, dokler se ni končno na nekem ovinku prevrnil. Dama in mrtvi trgovec sta bila pri tem težko poškodovana.

— **Varnostne razmere v Besarabiji.** V Kišinjevu je napadlo te dni ob polu šestih zvečer petnajst oboroženih roparjev samostan, oddaljen tri kilometre od kolodvora. Menihi so imeli baš tedaj večerno molitev. Roparji so jeli razbijati po vratih. Ko jim je eden od menihov odprl, so ga vprašali, kje so njegovi tovariši. Nato so ubili njega in vse ostale menihe, vlomili v blagajno in pobegnili. Policija jih doslej še ni izsledila.

— **19-leten mladenič zabodel svojo 18-letno ljubico.** 19-letni ključavničarski pomočnik Josef Band na Dunaju je imel z 18-letno pomožno delavko Margareto Stipek ljubavno razmerje. Te dni so mu povedali prijatelji, da so videli njegovo ljubico v družbi nekega drugega fanta. Brand se je oborožil z nožem ter šel Margareto Stipek iskat. Našel jo je v Lorenz-Bayerjevem parku v družbi krojaškega pomočnika Johanna Kotrca na klopi sedečo. Brand je zaklical: »A tako? S tem si v družbi?!« Stipekova se je ustrašila in zbežala. Nato je navalil Brand na svojega tekmeca. Koterc je planil kvišku ter napad odbil in zbežal. Nato je stekel Brand za svojo nezvesto ljubico. Ko jo je dohitel, ji je zarinil nož v trebuh. Sunek je bil tako močan, da je predrl Stipikovi želodec, ji prerezal črevo in žilo odvodnico. Deklica se je zgrudila in kmalu nato umrla.

— **Vlak povozil 14 telet.** V bližini železniške postaje Sibari v Italiji se je pripetila te dni nenavadna nezgoda. Velika čreda goveda se je splašila pred vlakom. Živali so tekle, mesto, da bi se vlaku umaknile, po progi pred vlakom. Vlak je povozil 14 telet. Pri tem ni skočil niti s tira, pač pa se je moral ustaviti. — Kmalu nato se je pripetila v bližini železniške postaje Calabro-Lucarne podobna nezgoda. V lokomotivo se je zaletel velik vol. Prišel je pod kolesa, ki so ga raztrgala. Meso in kosti so se zapletle v kolesa ,tako da se je vlak ustavil in ni mogel ne naprej ne nazaj, dokler niso koles očistili.

— **Hud pretep med huzarji in orožniki na Madjarskem.** V Nagy Terkadi pri Stolnem Belgradu je prišlo med huzarji iz Kečkemeta, ki so tam na vojaški vaji in orožniki do velikega pretepa. Huzarji so pili preko policijske ure v gostilni. Ko sta jih hotela dva orožnika spoditi iz gostilne, so navalili nanju s sabljami. Orožnikoma so prihiteli na pomoč njuni tovariši in več kmetov. Pričelo se je medsebojno streljanje, ki je trajalo več ur. Trije huzarji so bili ubiti, več huzarjev in orožnikov pa težko ranjenih. Končno so orožniki huzarje vendarle obvladali ter odvedli vse v zapor.

— **Chamberlin in Levine poletela v Prago.** Chamberlin in Levine sta poletela predvčerajšnjim v Prago.

— **V Budimpešti ni nobenega izvoščeka več.** Kot po vseh večjih mestih, se je vršila tudi v Budimpešti zadnja leta tiha, neizprosna borba med avtomobilom in izvoščekom Zmaga je pripadla avtomobilu. Število izvoščekov z dvovprežnimi vozovi se je vedno bolj krčilo. Te dni pa je zaprosil zadnji izvošček, ki je izvrševal svojo obrt že celih 36 let, za podelitev koncesije za avtotaksi. Sedaj je v Budimpešti samo še nekoliko izvoščekov z enovprežnimi vozovi. Pa tudi teh je vedno manj in bodo kmalu popolnoma izginili.

— **»Bubikopf« so hotele imeti.** Tri dvanajstletne deklice v občini Covalese na Tirolskem so prišle te dni domov ter dejale, da jih je napadel neznan mož s krinko na obrazu ter jim odrezal lase. Izkazalo se je, da so si odrezale deklice lase same ter si napad izmislile, ker so hrepenele po »bubikopfu«, ki jim ga stariši niso pustili nositi.

Ljubljana.

1— **Vidovdanska proslava III. državne realne gimnazije** v Ljubljani se bo vršila 28. junija v prostorih Kina Matice. Podrobni spored slavnosti, ki obsega dva krajša govora, več pevskih in glasbenih točk, deklamacije in razdelitev daril po ravnatelju, so dobili učenci v šoli. Ostalim udeležencem se bodo delili sporedi pri vhodu v dvorano. K slovesnosti so vabljeni starši, sorodniki in znanci dijakov.

1— **Vidov dan dne 28. junija,** se vsako leto praznuje, kot spominski dan preminulih boriteljev za vero in domovino s slovesno službo božjo. V tukajšnji stolnici se bo daroval slovesni rekviem 28. junija ob 10. uri dopoldne. Svečan pravoslavni obred za Vidovdanske junake pa se vrši istega dne ob pol 9. uri dopoldne na velikem garnizijskem vežbališču. Po obredu se bo vršila revija in parada trup ljubljanske garnizije. V evangeljski cerkvi pa se bo vršila slovesna služba božja 28. junija ob 10. uri dopoldne.

1— **Bolnica za ženske bolezni v Ljubljani** od danes naprej sprejema samo težke in bolniške oskrbe neobhodno potrebne pacientice. Zdravniki in občinstvo naj upoštevajo težavni položaj preostalih bolniških zdravnikov.

1— **Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani** naproša vse delodajalce in delojemalce stanujoče v Ljubljani in okolici, da se v vseh zadevah zavarovanja, izvzemši knjigovodstvene stvari, izključno poslužujejo telefona štev. 2755. Telefonska številka 2279 pa je številka vodstva urada.

1— **Stanovanjski odsek Ljubljanskega velesejma** bo tudi letos permanentno posloval na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Vsi posetniki velesejma, ki žele prenočišča, naj se obračajo pri svojem dohodu v Ljubljano v stanovanjskih zadevah na ta odsek.

1— **Bratje in sestre!** Vse brate in sestre, naraščaj in deco, ki ima slavnostne kroje, pozivamo, da ga naj nosijo od pondejka 27. t. m. opoldne do srede 29. t. m. zvečer do 20. ure. Vsi drugi sokolski znak! Zdravo! — Starešinstvo JSS.

— **Gozdovniki!** V pondeljek 27. t. m. ob 6. uri zvečer v Narodnem domu običajen sestanek ljubljanskega rodu. Pridite in točno! Na sestanek vabimo tudi vse one, ki se zanimajo za letošnje taborenje, ki bo od 12. julija do 1. avgusta nad Tržičem. Tabornina (celodnevna prehrana) bo znašala letos za rumeno dobo (do 10 let starosti) po 7.50 Din in za vse ostale dobe po 10 Din dnevno. Na sestanku se pogovorimo tudi glede rediteljske službe 2. in 3. julija na kongresu Saveza Trezvene Mladeži. — Beli Srnjak.

Dr. Milan Perko, Novi Vodmat do 30. t. m. ne ordinira.

Maribor.

m— **Praznovanje Vidovega dneva v mariborski oblasti.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja ves trgovce in obrtnike v mariborski oblasti, da morajo biti v zmislu naredbe g. velikega župana mariborske oblasti S. br. 2752/6 trgovine in obratni prostori na Vidov dan dne 28. junija zaprti med slovesno službo božjo, dočim smejo biti ostali čas dneva odprti. V mestu Mariboru pa morajo biti vsi poslovni prostori radi služb božjih in slovesnega odkritja vojaškega spomenika brezpogojno zaprti od 8. ure do 12. ure dopoldne, dočim smejo popoldan imeti trgovci in obrtniki svoje lokale odprte.

m— **Za rezervne oficirje.** Na Vidovdan, dne 28. t. m. se bode vršila proslava na sledeči način: Ob 8. uri služba Božja v Stolni cekvi, ob 9.30 parastos na vojaškem vežbališču med vojašnico Vojvode Mišića in Maglišču ob 10.30 odkritje dalenskim parkom. Za teb spomenika padlim vojakom 45. p. p. v vojašnici Vojvode Mišića. Službe Božje se morajo udeležiti, po naredbi Min. Vojne in Mornarice vsi rezervni oficirji, kateri posedujejo uniformo. Odkritja spomenika se udeleži pododbor korporativno. Uprava vabi vse gg. člane, da se, v dokaz pietete do svojih padlih drugov, udeleže polnoštevilno. Člani, kateri niso v posesti uniforme se udeleže v civilu z znakom.

VZPORED ZBOROVANJA VII. POKRAJINSKE SKUPŠČINE UJU — poverjeništvo Ljubljana.

V zmislu čl. 18. pravil UJU sklicujemo VII. pokrajinsko skupščino poverjeništva Ljubljana

na dne 5., 6. in 7. junija 1927 v Sokolskem domu v Kranju.

Dne 5. julija:

SEJA ŠIRŠEGA SOSVETA.

1. Nagovor poverjenika.
2. Poročilo o poteku in stanju revizije za leto 1924 in 1925.
3. Predlogi društev za delegacijo.
4. Določitev potrebnih odsekov in odsekovih članov za delegacijo. Izvolitev verifikacijskega odseka.

V odseke pridejo le oni predlogi okrajnih učiteljskih društev, ki so jih za skupščino predložila v »Letnem poročilu«.

ZBOROVANJE DELEGACIJE.

Dne 6. julija:

1. Ob 8. uri verifikacija mandatov pri verifikacijskem odboru ob vhodu v zborovalno dvorano. Vsi predsedniki okrajnih društev in delegati naj se prijavijo verifikacijskemu odboru z legitimacijo, pravilno overovljeno od društva. (Legitimacije razpošlje poverjeništvo predsednikom okrajnih društev).
2. Ob 9. uri:

a) **Otvoritev po poverjeniku** A. Skulju.

Odseki.

b) **Poročilo verifikacijskega odseka** o navzočih in pri glasovanju upravičenih delegatih. Izvolitev potrebnih odsekov v smislu točke 4. seje širjega sosveta. Odseki zborujejo po zaključku debate o programatičnih referatih od 14.—16. ure v prostorih, ki bodo za to pripravljeni.

c) **Programatični referati:**

I. **Naš podrobni delovni pogram s posebnim ozirom na delovanje okrajnih učiteljskih društvih.** Poroča tov. Jože Pahor.

II. **Naš gospodarski program.** Poroča tov. Alojzij Hreščak.

III. **Naš tisk.** Poroča tov. Jos. Ribičič.

č) **Tajnikovo poročilo.** Poroča strokovni tajnik tov. Josip Kobal.

d) **Blagajnikovo poročilo:** 1. račun poverjeništva; 2. račun »Zvončka«; proračun poverjeništva; 4. proračun »Zvončka«. Poroča glavni blagajnik tov. Rado Grum.

e) **Poročilo nadzornega odbora.**

f) **Nova pravila UJU.**

g) **Poročilo in predlogi odsekov.**

KONCERT PEVSKEGA ZBORA UJU UČITELJSTVA.

3. Ob 21. uri koncert pevskega zbora UJU učiteljstva.

POKRAJINSKA SKUPŠČINA.

Dne 7. junija:

Ob 9. uri:

1. **Poverjenikov nagovor.**
2. **Vzgoja kmetske mladine po šolski dobi.** Poroča tov. Josip Dolgan.
3. Naša mati.
4. Rdeč križ — človekoljubna organizacija. Poroča tajnik oblastnega odbora R. K. tov. Ivan Malnarič.
5. **Resolucije .**

UDRUŽENJE JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA, POVERJENIŠTVO LJUBLJANA, dne 12. junija 1927.

Andrej Skulj, poverjenik. **Josip Kobal,** tajnik.

NAŠI VELESEJMI.

Zakaj je udeležba na velesejmu potrebna?

Sejmstvo napravi kupčijo bolj priprosto, tako kakor borza in združuje v sebi nazornost razstave, izložbeno okno in pisarno. Sejmstvo je neobhodno potrebno in zato je postalo trajen člen naprav modernega svetovnega gospodarstva. To priča že dejstvo, da hoče skoro vsaka dežela imeti velesejem in kljub vsi depresiji in pomanjkanju denarja. Torej se sejmstvo narodno-gospodarsko in zasebno-gospodarstvo vendarle izplača in stroške kmalu spet pokrije. Sejmstvo je gotovo potrebno. Ali pa je potrebno, da je toliko velesejmov, kakor jih imamo sedaj? To odloči vsaka dežela zase. Ona najbolje ve, ali ji prinaša velesejem uspeh ali ne. Strokovnjaki, ki o tem odločajo, so seveda v prvi vrsti trgovski in industrijski sejmski interesenti. Na te se je uprava Ljubljanskih velesejmov obrnila s tozadevnim vprašanjem in 85% jih je odgovorilo z »da«. Tudi je večina njih že vposlala svoje prijavnice za VII. Ljubljanski velesejem od 2. do 11. julija 1927.

Znižana vstopnina za VII. Ljubljanski velesejem od 2. do 11. julija 1927.

Da se omogoči obisk te naše največje narodno-gospodarske prireditve prav vsakomur, je sklenila uprava velesejma določiti vstopnino kar najnižje. Permanentna legitimacija, ki upravičuje do poljubnega vstopa na velesejem in tudi zvečer na vinski oddelek in katere posestnik je deležen polovične voznine na vseh osebnih in brzovlakih in parnikih, velja samo 30 Din. Legitimacije se dobi že v predprodaji v velesejmskem uradu pri Putniku, pri denarnih zavodih, trgovskih, obrtniških, tujsko-prometnih, kulturnih, prosvetnih in telovadnih organizacijah. Vstopnice, ki veljajo 10 Din pa upravičujejo enkratni vstop na sejmišče. Priporočamo pa bolj nakup legitimacije, ker je obsežni velesejem nemogoče prepregledati v enem dnevu.

Novinarske legitimacije.

Uprava Ljubljanskega velesejma je naročila vsem svojim organom, da imajo novinarji, ki se izkažejo z predpisano legitimacijo Novinarskega udruženja, vsak čas svoboden vstop v vse velesejmske razstavne prostore. Zato velesejmsko ravnateljstvo letos redakcijam ne bo pošiljalo velesejmskih legitimacij, ker zadostujejo novinarske.

Velesejem se vrši od 2. do 11. julija 1927.

Sport.

Izvanredni uspeh v teku čez lese. Švedski najboljši tekač čez lese Sten Peterson je potisnil v stockholmskem stadionu svetovni rekord Kanadijca Thomsona, ki ga je ta napravil v teku čez lese na 110 m v 14.8 sek., za 1 desetino sekunde navzdol. Če tudi mogoče ta uspeh ne bo priznan, ker je tekel Peterson z vetrom v hrbet, dokazuje vendarle izborno formo Šveda. Isti dan je tekel tudi 400 m čez lese v 55.1 sek. Lindblad je dosegel v skoku ob palici 3.80 m, Bertil Jansson pa je vrgel kroglo 14.38 m.

Nov svetovni rekord Nurmija. V Knopio (Finska) se je udeležil Nurmi teka na 2000 metrov in zmagal v 5:24.6 min. S tem si je zopet priboril svetovni rekord, ki ga je držal doslej Šved Wide s 5:26 min.

Teniški turnir v Wimbledonu. ki se je pričel dne 20. junija, je pokazal prvi dan sledeče rezultate: Čehoslovak Jan Koželuh premaga Angleža Dasyja, Amerikanec Tilden premaga Angleža Pratta, Francoz Lacoste porazi Angleža Wooda. Senzacija dneva pa je bil poraz Japonca Harada, ki se je nahajal med izbranimi osmimi višinskimi igrači. Francoz Landry ga je porazil 4:6, 6:4, 6:1, 1:6, 6:2. Končno je podlegel Škot Collin napram Nemcu Froitzheimu.

Nov francoski rekord v dviganju ročkov je postavil pred par dnevi v Parizu Dugratoux (lahka srednja teža); sunil je namreč obojeročno 107.5 kg in sicer v ločeni teži. Uspeh se na prvi pogled ne zdi posebno visok, toda če pomislimo, da mora atlet pri tej vaji z vsako roko 54 kg od strani prosto dvigniti na ramena, izgleda stvar precej drugače.

KAJ JE S ČRNO PRSTJO?

Vsled raznih govoric, ki so se raznesle v nekaterih turistovskih krogih, da bojda na Črno prst ni varno hoditi radi omejnih incidentov s fašisti, moramo pojasniti vsem planincem, da so se vesti neosnovane. Dohod na Črno prst je po pretežni večini po naši strani, kjer se turisti popolnoma svobodno gibljejo. Od Orožnove koče, je lepa pot na Črno prst po desni strani med Črno prstjo in Liscem, ki vodi izključeno le po jugoslovenskem terenu. Le na poti z Črne prsti čez Rodico in Vogel je mogoče, da se pride s kakšno laško patruljo v dotiko, ki pa zahteva v slučaju, da se nahajajo turisti tik ob meji ali pa celo na laški strani, le legitimacije, sicer jih pa puste pri miru. Pripomniti pa moramo, da so to le slučaji. Stalnih italijanskih straž pa po teh grebenih ni in imajo turisti v teh krajih zlasti pa na Črni prsti popolnoma svobodno pot. Planinska legitimacija zasigura vsakemu turistu neovirano potovanje po teh krajih. Zato priporočamo turistom, da se ne puste begati od eventuelnih neosnovanih govoric, ampak naj se vsak drži obvestil, ki jih bere v naših dnevnikih. Zato naj gre vsak turist brez skrbi na Črno prst. Tako Malnerjeva, kakor tudi Orožnova koča sta otvorjeni in dobro oskrbovni. Pijače in jestvine ni potrebno s seboj jemati, ker je vsega dovolj v kočah po nizkih cenah kakor po mestih.

Aleksandrov dom in Vodnikova koča bosta otvorjeni dne 25. t. m., t. j. v soboto. Obe koči obdržita stari oskrbnici in tudi gospodarstvo je v prejšnjih rokah, tako da nam vse to jamči za udobno ležišče in dobro postrežbo. Koči ostaneta otvorjeni čez vso sezijo.

Brez posebnega obvestila.

Potrti in v globoki žalosti naznanjamo, da je naš ljubljeni oče, soprog, tast itd., gospod

JOSIP ZIDAR

trgovec in posestnik

preminul v 53. letu starosti, boguvdano in previden s tolažili svete vere 25. t. m. ob 10. zvečer, po kratki a silno mučni bolezni.

Pogreb nam nepozabnega pokojnika se vrši v pondeljek, dne 27. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 31, na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi Marijinega Oznanenja.

V LJUBLJANI, dne 26. junija 1927.

Franja roj. Kodrič
soproga

Joško in Zvonko sinova — **Ruša** hči

Vera roj. Brejc
sinaha

v imenu vseh ostalih sorodnikov.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

»MLADINA.«

Izšla je 9.—10. številka »Mladine« s sledečo obširno in zanimivo vsebino: Sklepne besede ob tretjem letniku. — Tone Seliškar: Jazz-band Oskrunjena pomlad. Srečko Kosovel: Pesem št. X. Cirkus Kludsky, prostor št. 461. Anton Ocvirk: Balada. Vladimr Premru: Pesem naših dni. Fr. Onič: Dež pada. Alfons Gspan: Spati. Vinko Košak: Oče. Ludvik Mrzel: Otroci. Miran Jarc: Vrnitev. Ludvik Mrzel: Ob Srečkovih Pesmih. Ciril Kočevar: Naša legitimacija. Lojze Udè: O klerikalizmu. Vlado Martelanc: Panait Istrati, glasnik Balkana. Franjo Aleš: Slovenska socialno-politična vprašanja. Zapiski: Narodni dom. (Košak). Desetletnica majske deklaracije. (Mrzel). Miran Jarc: Človek in noč. (Gspan). Idejni temelji slovanskega agrarizma. (Grahor). Reinhardtovi disidenti v Ljubljani. (Delak). Učitelj Vinko Möderndorfer, voditelj mežiških rudarjev. (Udè). Platnice: Opombe (A. G.) Izjava. — O »Mladini« prinesemo v eni prihodnjih številk podrobnejše poročilo.

To in ono.

DOMAČE ZADEVE.

Neki newyorški list poroča:

Žena sme svojega moža tepsti, izjavila pa je, da ga bo rajši z vrelo vodo polila.

Pred sodnika Gottlieba je prišla gospa John Lacy, s svojimi štirimi otroci in modro buško nad levim očesom. Ovadila je svojega moža, da je prišel pijan domov in napravil velik kraval, ker ni imela žganja doma. Sodnik jo je vprašal, če jo je mož nabil. Gospa je to potrdila ,nato pa je plaho vprašala, kaj bi bilo, če bi prešla prihodnjič v ofenzivo ter napravila Johna za boj nesposobnega.

»Kar se mene tiče«, je odgovoril modri sodnik Gottlieb, »vam ne bom ničesar storil. Le dobro ga na mlatite.« Sodnik se je spomnil, da je stal John že preje enkrat radi sličnega delikta pred njim, kar je gospa Lacy potrdila. »No, potem mu jih pa prihodnjič le dobro naložite«, je končal sodnik ter Lacyja za tri dni zaprl.

»Kaj pa bo, ko bo prišel zopet domov?!«

»Potem storite, kakor sem vam rekel.«

»Meni je padlo pa nekaj mnogo boljšega v glavo«, je menila gospa Lacy plaho, rajši ga bom polila z vrelo vodo.«

Sodnik Gottlieb je onemel.

Take so torej posledice ženske enakopravnosti. Ameriški zakonski možje pač nimajo prijetnega življenja.

POTVORJENI REMBRANDT.

V nizozemskem mestu Bredi je naslikal pred par leti slikarski mojster Johan Theuens na staro platno glavo rabinca. Kot vzorec mu je služila reprodukcija Rembrandtovega rabinca. Theuns je postopal pri tem tako vestno, da je napisal na sliko, ne da bi pri tem mislil kaj slabega, čelo Rembrandtovo ime. Nato je prodal sliko nekemu starinarju, ta pa jo je prodal za deset goldinarjev gospodu Duinee-u.

Novi posestnik je opazil na sliki Rembrandtovo ime. Zato je ponudil sliko nekemu trgovcu z umetninami. Kmalu so se našli ljudje, ki so ponujali zanjo po 50.000 goldinarjev. Listi so prinašali reprodukcijo slike in mojster Theuns je spoznal v njej ves začuden, svoj umotvor. Podal se je h gospodu Duinsee-u, ki mu pa rajši ni hotel verjeti. In tako je nastal v Bredi hud prepir, kdo je avtor slike, Rembrandt ali sobni slikar Theuns. Meščani so seveda na strani Diunsee-a, a posebno še zato, ker imajo mnogi od njih pravtako lepe slike, ki jih je naslikal Theuns in ker upajo, da bodo postale pravtako dragocene kot rabi.

Bodi temu kokorkoli, naj se dokaže to ali ono — eno pa je vendarle zopet enkrat dokazano, da namreč ne gre za to, kako je napravljena kaka slika, temveč, komu se pripsuje.

ZA NAŠE UČITELJICE.

Našim učiteljicam v pouk in zabavo priobčujemo besedilo, ki jo mora podpisati vsaka učiteljica v Severni Karolini ob nastopu službe. Obljuba se glasi:

»Obljubujem, da se bom čim najintenzivnejše zanimala za nedeljski pouk ter posvečala ves svoj čas in vse svoje moči blagru šolske občine. Obljubujem, da ne bom nikdar plesala, nikdar nosila neprimerne obleke in se nikdar obnašala tako kot se za učiteljico in damo ne spodobi. Obljubujem, da se ne bom nikdar kazala v javnosti v družbi mladih moških, razven, kadar bo to v interesu nedeljskega šolskega pouka. Obljubujem, da se ne bom nikdar zaljubila, nikdar zaročila in nikdar skrivaj poročila. Obljubujem, da bom vedno v šolskih prostorih, oziroma v svojem, v istem poslopju se nahajajočem stanovanju, kadar ne bom imela opravila v šoli ali v cerkvi. Obljubujem, da bom spala vsako noč najmanj osem ur, da se bom redno hranila ter pazila vedno nato, da ohranim svoje zdravje in svoje razpoloženje na višku, tako da bom mogla vršiti svojo službo čim najbolje v korist svojih učencev. Obljubujem, da se bom vsikdar zavedala, da dolgujem prebivalstvu, ki mi plačuje moje prejemke veliko hvaležnost ter da moram biti vsikdar poslušna služabnica šolski oblasti in prebivalstvu in vsikdar po svojih najboljših močeh sodelovati pri vsaki priliki, kadar gre za blagor šolske občine, učencev in šole.«

LOCARNSKI MAČEK.

Povodom svetovne gospodarske konference je prišlo v Ženevo razven resnih mož tudi mnogo resnih žen, prvoboriteljic mirovne misli in gospodarske svobode. Za vse dame, ki pridejo radi Zveze narodov in institucij, ki so žnjo v zvezi, v Ženovo, je takorekoč modni predpis, da napravijo izlet v Locarno ter obiščejo tam slavni lokal, v katerem sta se sestala Briand in Luther, da sta se o zadevah, ki so razburjale takrat vso Evropo,

SPORTNA MODA.

Skoraj nobene sportne panoge ni, v kateri ne bi bila žena enakovredna tekmovalka z moškim. Žena se udejstvuje v zrakoplovstvu, preplavala je Rokavski kanal, jaha, hodi na lov, je prvovrstna igralka tenisa, v Angliji so celo nogometašice, žena vesla in tekmuje z moškim v plezanju. Sport je za našo dobo značilen.

Tendenca naše sportne mode stremi za tem, da kaže človeka mlajšega kot je.

Preje se je gledalo pri sportnih oblekah samo na praktičnost. V poštev je prišel samo »loden« in blago iz velbloye dlake. Dandanes pa hoče sportna dama v svoji sportni dresi ugajati. Dandanes sta združeni v sportni modi praktičnost in lepota. Marsikaka dama je v sportni obleki bolj mična kot v plesni toaleti.

Industrija pletenin se je v zadnjih letih zelo razvila. Telovnik brez rokavov, lumberjack, pullover, solater so postali stalni komadi sportne garderobe. Vzorci in kombinacija barv so zelo mnogolični. Za igre na travnikih je posebno prikladno plesirano kratko krilo z jumprom. Za tenis je na razpolago velika izbira. Mnoge dame nosijo za tenis posebno rade v celem izdelano obleko, obstoječo iz krila in jumperja. Klasična barva za tenis je bela ali pa crême. Blago je lahko volna, crêpe de Chine in surova svila. Karakteristično noto dajejo tem oblekam pisani našivi in pas. Krila so večinoma nagubana. Bluza je pogosto brez rokavov ter ima modern četveroglat izrezek. Če ima rokave, im abluza navadno majhen ovratnik, ki je lahko zaprt ali pa odprt.

Za vodni sport se nosi navadno nagubano krilo crême barve s perljetnim jumperjem in pogosto modrim jopičem. Če hoče imeti dama bolj živo barvo, je posebno prikladna rdeča.

Za peš-potovanje, razven za gorske ture je najbolj prikladen podjeten sportni kostum.

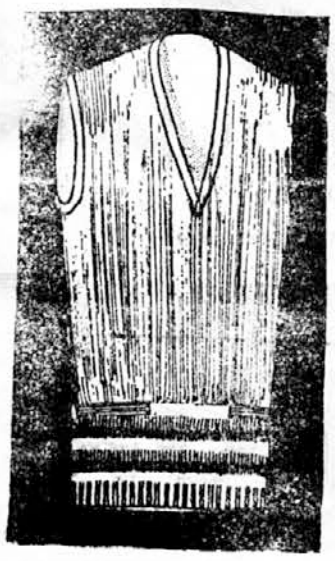

nemoteno pomenila. Romanje v historični lokal je stalna točka programa vseh ženskih gostov mesta Zveze narodov, ki imajo višje ideale kot samo pohlep po zabavi in izpremembi.

Globoko ginjena vstopi obiskovalka v sobo, v kateri sta konferirala nemški državni kancelar in francoski zunanji minister. Stola, na katerih sta državnika sedela, miza na katero sta se naslanjala s komolci, stene, na katere sta zrla, vse to so postale stvari, pred katerimi občutijo romarice globok respekt. Če najde obiskovalka priliko, odreže hitro od mize ali od stola ali pa, če ne gre drugače tudi od vrat, košček lesa, da ga nese kot relikvijo domov.

Toda še mnogo bolj kot za mizo, stole, stene in vso sobo se zanimajo ženski gosti za malo mucko, ki jo ogledujejo s spoštovanjem. Mačka je bila namreč edina živa priča, ki je prisostvovala pogovoru velikih državnikov. To mačko sta Briand in Luther gladila ter jo krmila s slaščicami. S tem je postala mačka slavna. Po vsej okolici jo poznajo pod imenom »locarnska mačka«. Košček lesa odrezan od mize ali vrat je pač veliko vreden, toda maček bi bil neprecenljiva historična relikvija.

Zato se pogosto pripeti, da prosi ta ali ona dama lastnico mačke za pogovor med štirimi očmi. Žena je imela že toliko takih zaupnih pogovorov med štirimi očmi, da takoj ve, zakaj gre. Ko sta lastnica mačke in obiskovalka Locarna sami, se prične pogovor o mački, ki konča vselej z vprašanjem, če mačka ni mogoče naprodaj. Lastnica odgovori tako, kot da bi bilo popolnoma izključeno, da bi mačko prodala, češ, da je žival vendar tudi zanjo drag spomin, da jo bo dala, kadar pogine nagatiti itd. Toda obiskovalka navadno ne odneha kar tako hitro in lastnica jame biti kmalu popustljivejša. No, da, rada mačke ne proda, toda, ker ji je obiskovalka tako simpatična in odvisi od mačke mogoče njena življenska sreča, bi se mogoče kljub vsemu k temu odločila. Obiskovalka podvoji svoj napor in lastnica mačke postane bolj stvarna ter meni, da bi bilo treba za mačko, ker je historična žival, plačati pač pošteno svoto. Po daljšem trgovanju se lastnica in obiskovalka končno zedinita. Obiskovalka odšteje 25 do 50 švicarskih frankov, lastnica prinese košaro in položi mačko vanjo in obiskovalka jo odnese vsa srečna, da je v posesti tako dragocene zgodovinske relikvije.

Komaj pa je tujka s pozorišča izginila, prinesla domačinka v sobo drugo mačko, zakaj stvar je nujna: vsak hip utegne priti druga obiskovalka, ki bo hotela kupiti historično mačko. Če bi zbral vse »locarnske mačke«, bi jih bilo že lepo število, kar priča tudi hranilna knjižica prefrigane lastnice prve »locarnske mačke«, ki sta jo Briand in Luther gladila. Bo jih pa »lokarnskih mačk« še mnogo več, zakaj še vedno romajo dame, ki imajo smisel za visoke ideale, trumoma v Locarno.

Marcel Prévost: 52

Don-Juanke.

— Če ne zaspim za nekaj ur bom znorela... Zavžila je toliko veronala, da je slednjič padla v spanju podobno stanje in tako ostala brez zavesti vso noč, ves naslednji dan in še eno noč. Ko se je drugi dan zjutraj zbudila in odprla oči, je čula Justino smrčati v naslonjaču poleg postelje.

— Bolje se počutim, si je dejala Albina. Uničena sem, toda vsaj mislim lahko.

Imela je občutek, kakor da se bi bila njena duša ločila od telesa in se vrnila kot duh z onega sveta v razvaline prejšnjega lepega sveta, v katerem je prebivala, ki pa je bil sedaj uničen. Čudila se je, da je postajala vedno bolj mirna. Razne misli so ji rojile po glavi: »Morda bom radi tega umrla... Toda vendar, saj sem rešena... Kaznovana sem, a zaslužila sem to.«

Prvič je imela občutek greha. Sodila se je, obsodila je don-juanizem, zakon vesele zabave, s katerim je samovoljno nadomestila pravo ljubezen, večni tajinstveni zakon, ki se vedno znova preraja in upostavlja, kljub vsem socialnim ali osebnim poskusom, uničiti ga.

Sovražila je svojo preteklost tako, da je kar ni mogla razumeti. Ni mogla razumeti, kako je bilo mogoče, da se je tako spozabila in zbežala pred lastnim otrokom, kakor človek, ki beži pred nevarnostjo. Skušala se je oprostiti: »Bila sem takrat mlada, imela sem komaj osemnajst let, in slabe svetovalce sem imela. Moja tedanja prijateljica je bila morfinistinja, Jules Perdigant pa pohotnež... Sedaj sem kaznovana.«

Umreti! Če bi bila le mogla umreti... Prelahko in prelepo bi bilo to, plačati greh z življenjem. Kljub svoji strašni krizi je dobro čutila, da je še mlada in krepka, da njena moč še ni strta. Živela bo še dolga leta. Spomnila se je, da par kapljic tekočine na jezik ali pritisk na jekleno stvarico človeka naglo odreši vseh bolečin, toda bila je prezdrave narave, da bi mogla storiti tako obupen korak. Hotela je zbežati, toda kam naj človek zbeži pred samim seboj? Pred seboj je znova videla zid, katerega ni bilo mogoče prekoračiti. Nemogoče ji je bilo, najti izhod. Rogeru ni mogla reči: »Tvoja mati sem!«, prekiniti pa tudi ni mogla zvez ž njim ter ga za vedno odstraniti, ne da bi mu razkrila vzrokov. Vedela je, da ji bo telefoniral, ko se zdani. Če ga sprejme, jo bo sili, da mu pove, kaj se je zgodilo, če ga pa ne sprejme, bo gotovo napravil nekaj blaznega.

Beli dan je kljub zaprtim zastorom prodrl v sobo in Albina je postala nekoliko bolj mirna. Kot v polsnu se ji je zdelo, da sedi Roger poleg nje in da ve, da je njen sin, da je radi tega srečen in jo ljubi. Ona v svoji sreči mu hoče reči: »Moj ljubi otrok!«, toda besede ji niso prišle na jezik temveč jo strašno davile. Ječala je in vzdihovala v sanjah.

— Milostiva!, milostiva!

Justina, ki je napol mrtva od utrujenosti spala v naslonjaču poleg njene postelje, se je bila vsled njenega ječanja prebudila in jo je potresla za rame. Albina je zajecljala:

— Kaj pa je?

— Gospo komteso je tlačila môra... Kričali ste. Klicala sem vas, toda nič niste čuli, temveč naprej kričali. Zdelo se mi je, da silno trpite, in zato sem vas malo potresla.

— Prav ste storili, Justina. Nočem več ostati v postelji. Pripravite mi kopel.

Vstala je in skušala napraviti svojo vsakdanjo zelo komplicirano toaleto, toda temu obredu je prisostvovala kakor tujka. Vse to se ji je zdelo nečimerno in revno, tako, da je bila vsa začudena: »Negovanje lepote je bila torej vsebina mojega življenja? Samo to in še nekoliko živčne naslade, menda ravno isto, kar občuti Justina brez vsake toaletne priprave, kadar poišče svojega ljubimca, šoferja Kamile Engelmann!

Ura je devet, Roger bo gotovo kmalu telefoniral, Justina ga bo kvečjemu zadržala še do popoldneva, toda danes bo gotovo prišel. Albina si je dejala:

»Ničesar mu ne bom rekla... Dejala bom, da me strašno glava boli, da silno trpim in da moram za precej časa odpotovati v inozemstvo, na Madžarsko, radi prodaje posestev svojega moža... Ne, vse to je bedasto! Če bi mu pa dejala, da ga več ne maram in da naj gre, bi pomenilo to ravno toliko, kot potisniti nesrečnežu samokres v roke.

— Gospa komtesa, za božjo vcoljo, kaj pa vam je? Ali ste bolni?

ZA KOPALNO SEZIJO

Otroške majice, kratke nogavičke v raznih barvah, kopalne hlače, flor-nogavice za ženske in moške, kravate, žepne robce, ovratnike, manšetne gumbe, dežnike, palice, nahrbtnike, dišeče milo kupite najceneje pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Na veliko! Na malo!

Pisalni stroji URANIJA so najpopolnejši, vrhunec nemške tehnike.

Najboljši v materijalu so švicarski PLETILNI STROJI DUBIED

NAJNIZJE CENE

tudi na mesečna odplačila samo pri

Josip Petelincu, Ljubljana

ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Zahtevajte prospekte!

MALI OGLASI

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Prodajalka

dobra moč v mešanem blagu, želi premeniti mesto. Cenj. dopise na upravo tega lista pod šifro »Zanesljiva«.

Oblačilno blago

po globoko snižanih cenah prodaja družba »MAKO«, Ljubljana, Dunajska cesta 36, sraven Jugo-auto.

Drva - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 58.

Gospodična

išče posojilo do 3000 Din za dobo enega leta, katerega bi odplačevala mesečno 250 Din z obrestmi. Ponudbe na upravo lista pod »Dobre obresti«.

Uradnik

verziran v mlinski in lesni industriji, samostojen dopisnik v srbohrvatskem, nemškem, italijanskem in angleškem jeziku, knjigovodja z daljšo prakso želi trajne namestitve. — Cenj. ponudbe na »Poštni predal 171«.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. :--: Telefon štev. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstr.

OGLAŠUJTE V NARODNEM DNEVNIKU!

Širite „Narodni Dnevnik“!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA GREGORČIČEVA 23

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. ★ Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. ★ LASTNA KNJIGOVEZNICA. ★ TELEFON. ŠT. 2532

Izdajatelj: Aleksander Železnikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.